

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΥ
Π.Μ.Σ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΥ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Θέμα |

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΩΝ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ COLUMBIA
ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΧΩΡΟ.

Εκπονήτρια | ΑΘΑΝΑΣΙΑ Σ. ΕΥΤΑΞΙΑΔΟΥ

Επιβλέπων Καθηγητής | Π.Α ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ

ΑΘΗΝΑ 2013

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Θέμα | Αποκατάσταση και ανάπλαση εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων της εταιρείας Columbia και ενοποίησή τους με τον περιβάλλοντα χώρο.

Εκπονήτρια | Αθανασία Σ. Ευταξιάδου

Επιβλέπων καθηγητής | Π.Α Νεκτάριος

Εξεταστική Επιτροπή |

Αναπληρωτής Καθηγητής: Π.Α Νεκτάριος

Λέκτορας : Αγγελική Παρασκευοπούλου

Λέκτορας: Άννα –Μαρία Βισίλια

Ευχαριστίες

Ιδιαίτερες ευχαριστίες θα ήθελα να απευθύνω στον Αναπληρωτή Καθηγητή κ. Παναγιώτη Νεκτάριο για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε αναθέτοντάς μου αυτή τη μελέτη, για την καθοδήγηση, την υποστήριξη και την αμέριστη βοήθεια, που μου προσέφερε καθ' όλη τη διάρκεια της διεκπεραίωσης της παρούσας μεταπτυχιακής μελέτης.

Θα ήθελα να απευθύνω τις ευχαριστίες μου στην Λέκτορα Αγγελική Παρασκευοπούλου και στην Λέκτορα Άννα Μαρία Βισίλια για τον χρόνο, που αφιέρωσαν για την ανάγνωση της μεταπτυχιακής μου μελέτης.

Επίσης ευχαριστώ την οικογένειά μου για την οικονομική και ηθική στήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησης μου και ιδιαίτερα τον πατέρα μου Σταύρο Ευταξιάδη.

Τέλος, ευχαριστώ θερμά τον Υποψήφιο Διδάκτορα Νίκο Ντούλα για την άμεση βοήθειά του, όποτε αυτή χρειάστηκε, τη συμφοιτήτριά μου Θώμη Καψάλη και τον καλό μου φίλο Στέφανο Ντούλα για την αμέριστη βοήθεια και συμπαράσταση καθ' όλη τη διάρκεια της μελέτης μου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1 ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
1 ABSTRACT	7
2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	8
3 ΟΡΙΣΜΟΙ.....	10
4 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ	11
4.1 Δισκογραφία στην Ελλάδα και οι εταιρίες που πήραν την πρωτοβουλία να ηχογραφήσουν ελληνικά τραγούδια.	14
5 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ	19
6 ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΠΑΡΚΑ	23
6.1 Μουσικό Πάρκο στη Σεβίλλη	23
6.2 Μουσικό Πάρκο στο Τορόντο	32
7 ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ.....	37
7.1 Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	38
8 ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ.....	40
9 ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ.....	42
10 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	44
11 ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	48
12 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	49
13 ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	56
14 ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΑΞΟΝΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ.....	58
15 ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	59

16 ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ	66
17 ΦΥΤΟΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	69
17.1 Χαρακτηριστικά φυτικού υλικού	70
17.2 Δομικά υλικά	72
18 ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΙΣ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	73
19 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΧΕΔΙΩΝ	76
20 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	77

1 | ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης εργασίας έγινε διερεύνηση των δυνατοτήτων για επέμβαση από πλευράς Αρχιτεκτονικής Τοπίου στον περιβάλλοντα χώρο του πρώην βιομηχανικού συγκροτήματος Columbia. Το αντικείμενο της παρούσας μελέτης είναι η δημιουργία ενός μουσικού Πάρκου εμπροσθίου με το πνεύμα της μουσικής και της καλλιτεχνικής ιδιοφυΐας. Θα αποτελεί ένα δημόσιο χώρο, εντελώς διαφορετικό από τα συνηθισμένα Πάρκα, για μικρούς και μεγάλους, ώστε να απολαύσουν και να μάθουν μέσα σ' αυτόν. Το πάρκο της Columbia θα αποτελεί μοναδικό σχέδιο μουσικού χώρου στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής.

Σκοπός της εκπόνησης της μελέτης είναι η δημιουργία ενός πολιτιστικού χώρου πρασίνου, ο οποίος θα εξυπηρετεί όχι μόνο τους κατοίκους του δήμου στον οποίο βρίσκεται, αλλά η ύπαρξη καινοτομικών λειτουργιών και δραστηριοτήτων θα προσδίδουν υπερτοπικό χαρακτήρα, κάνοντας τον ελκυστικό και για τους κατοίκους άλλων περιοχών.

Ο χώρος του συγκροτήματος Columbia εκλαμβάνεται συνολικά ως ιστορικός τόπος. Το κτήριο Α και η Κεντρική Πύλη χαρακτηρίζονται ως μνημεία και προσδίδουν έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα στο χώρο. Ως απόρροια αυτών, η νέα χρήση θα ήταν φυσικό να σχετίζεται με τη μουσική. Οι κυρίαρχες παράμετροι που τέθηκαν ως θεμέλιος λίθος για τον σχεδιασμό του χώρου ήταν η κυματική απόδοση του ήχου, ο δίσκος βινυλίου, οι μουσικές νότες, αλλά και η επανάχρηση των υφιστάμενων βιομηχανικών συγκροτημάτων, ώστε να φιλοξενήσουν πολιτιστικά δρώμενα. Τα δύο κτήρια (κτίριο Α και κτίριο Η) θα λειτουργήσουν ως μουσειακοί διαδραστικοί χώροι.

Τέλος, στο βορειοδυτικό τμήμα του οικοπέδου δημιουργείται ένα κυκλικό αμφιθέατρο, το οποίο μπορεί να φιλοξενήσει καλλιτεχνικές παραστάσεις.

Λέξεις Κλειδιά: Ριζούπολη, Άλσος, Διαμόρφωση, Ιστορικό, Ήχος.

1 | ABSTRACT

The potential for Landscape Architecture intervention of former Columbia industrial complex surroundings was investigated. The subject of this study was the creation of a musical Park impregnated with the spirit of music and artistic genius. Our goal was to present an open public space completely different from all ordinary parks, destined not only to the relaxation and amusement but also to knowledge and education for both adults and youngsters. Columbia music park will be a unique project for the whole Attica region.

The purpose of the present study was the creation of a cultural green area which would attract local inhabitants and people from other regions but through its innovative functionalities and activities, that will constitute a supralocal destination.

The area of the former complex of Columbia was perceived as place of historical interest. Building A and Central Gate are characterized as monuments and provide a unique character to the area. Thus the proposed use was associated with music. The dominant parameters set as a touchstone for the design of the park was the performance of the sound wave, the disc vinyl and musical notes. The main theme also includes restoration of existing industrial complexes that would transform them to active cultural sites. The two buildings (Building A and Building H, will serve as interactive music museum spaces. Finally, in the northwestern part a circular amphitheater is proposed to accommodate outdoor performances.

Key Words: Rizoupoli, Grove, Configuration, Historical, Sound.

2 | ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μέχρι τη δεκαετία του 1980, η ευρύτερη περιοχή της Αθήνας αναπτύχθηκε και εξαπλώθηκε σε όλο το λεκανοπέδιο της Αττικής. Η ανάπτυξη έγινε στα πλαίσια του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού. Κύριο μέλημα ήταν η διασφάλιση των δημόσιων χώρων της πόλης, του φυσικού ανάγλυφου της υπαίθριας γης και των δασών. Αυτή η διάταξη, όμως, δεν τέθηκε σε εφαρμογή, καταλήγοντας, έτσι, στην άναρχη δόμηση, στις καταπατήσεις δασικών εκτάσεων, έπειτα από την αποψίλωσή τους λόγω πυρκαγιών και στη δημιουργία μεγάλων αυτοκινητοδρόμων.

Το φαινόμενο γίνεται πιο έντονο στην Ανατολική Αττική, όπου δεν υπάρχουν προβλέψεις κοινωνικών υποδομών και η διασφάλιση δημόσιου χώρου. Τα τελευταία χρόνια, από το 2004 και μετά, εντείνεται ακόμα περισσότερο η αστικοποίηση. Ενισχύεται η ήδη πυκνή δόμηση με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση των λιγοστών ελεύθερων χώρων και του αστικού και περιαστικού πρασίνου. Η οικολογική κρίση βρίσκεται ενώπιον όλων και μία επικείμενη κλιματική αλλαγή αποτελεί μείζον διακύβευμα για την εποχή μας. Οι σύγχρονες τεχνολογίες και οι ρυθμοί ζωής βασίζονται σε ένα ενεργειακό πρότυπο άκρως ενοχοποιητικό για την κλιματική αλλαγή. Η καταστροφή της φύσης, η συρρίκνωση των ελεύθερων χώρων πρασίνου, η αποψίλωση των δασών, τα ρυπογόνα καύσιμα και η σπατάλη ηλεκτρικής ενέργειας οδηγούν στην οικολογική κρίση, που θα μας επηρεάσει όλους.

Διέξοδο από την οικολογική κρίση και την κλιματική αλλαγή αποτελεί η ισόρροπη ανάπτυξη ενός πολεοδομικού σχεδίου, με πυρήνα εφαρμογής την ενοποίηση των ελεύθερων χώρων πρασίνου σε πράσινα δίκτυα, ώστε να ενισχυθεί το περιαστικό πράσινο. Για να θεωρηθούν οι πόλεις πραγματικά βιώσιμες, θα πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους του πολίτες ότι χρειάζεται ριζικός πολεοδομικός

μετασχηματισμός. Οι πόλεις θα πρέπει να αποκτήσουν περισσότερους χώρους πρασίνου, να συνδέονται με τα πράσινα δίκτυα, να αποφορτιστούν οι δρόμοι από την κυκλοφορία και να σταματήσει ο υπερσυγκεντρωτισμός στο αστικό κέντρο. Η διείσδυση πράσινων, ανοιχτών δημόσιων χώρων στην πόλη αφορά σε παρεμβάσεις μεγάλης, μεσαίας και μικρής κλίμακας. Οι χώροι αυτοί εντάσσονται σε ένα ενιαίο σχέδιο, που συνδέει τις ιδιωτικές περιοχές και εκφράζει, συμπεριλαμβάνοντας κοινόχρηστα κτίρια και χώρους δημόσιων και κοινωνικών λειτουργιών, το δημόσιο πρόσωπο της πόλης. Βάσει αυτής της λογικής εκπονήθηκε η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία.

3 | ΟΡΙΣΜΟΙ

Πάρκα: Τα πάρκα είναι χώροι του αστικού ιστού, σχετικά μεγάλης έκτασης, διαμορφωμένοι με καλλωπιστική δενδρώδη, θαμνώδη και ποώδη αρδευόμενη βλάστηση, που εξυπηρετούν ανάγκες αναψυχής των κατοίκων της πόλης και επιδιώκουν να συμβάλλουν στη βελτίωση των συνθηκών περιβάλλοντος του άμεσα προς αυτά δομημένου χώρου, (Χρονοπούλου-Σερέλη και Χρονόπουλος, 2011).

Τεχνολογικό επιστημονικό πάρκο: Σύμφωνα με την International Association of Science Park (IASP), το τεχνολογικό/επιστημονικό πάρκο είναι μία πρωτοβουλία η οποία είναι επιχειρησιακά και οργανωτικά συνδεδεμένη με ένα ή περισσότερα πανεπιστήμια, ενθαρρύνει την κατάρτιση και την ανάπτυξη βιομηχανιών βασισμένων στη γνώση γύρω από τις εγκαταστάσεις του.

4 | ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ

Η ελληνική δισκογραφία μετρά περίπου εκατό χρόνια ζωής. Αρχικά, εμφανίστηκε ο φωνογράφος με τις 78 στροφές, έπειτα ο φωνογράφος με 45 στροφές και τέλος, έκαναν την εμφάνισή τους οι δίσκοι με 38 στροφές. Τα γνωστά σε όλους «cd» εμφανίστηκαν στα τέλη της δεκαετίας του '80. Έχουν ανακαλυφθεί ηχογραφήσεις, που πραγματοποιήθηκαν πριν από το έτος του 1912, στην Κωνσταντινούπολη, στη Σμύρνη, στη Θεσσαλονίκη, στην Αίγυπτο, στις ΗΠΑ αλλά και σε πολλές ευρωπαϊκές πόλεις. Μεγάλες εταιρείες αναλάμβαναν τις μετακινήσεις με σκοπό την επίτευξη μαζικών ηχογραφήσεων ελληνικών τραγουδιών. Οι προτιμήσεις του κοινού κατά καιρούς άλλαζαν και στη διάδοση των τραγουδιών συνέβαλε το ραδιόφωνο. Με την προβολή, που προσέφερε το ραδιόφωνο, οι τραγουδιστές κατάφεραν την καθιέρωση του ονόματός τους, σημαντικοί συνθέτες ξεχώρισαν και εμφανίστηκαν οι πρώτες επιτυχίες. Κατά τη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα, τα πράγματα εξελίχθηκαν γρήγορα. Τα ρεμπέτικα, το Νέο Κύμα, το έντεχνο τραγούδι εναλλάσσονταν αναλόγως με τις προτιμήσεις του κοινού. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης συνέβαλαν στη διαμόρφωση αυτών των προτιμήσεων και των νέων τάσεων για τη δισκογραφία από τη δεκαετία του '80 και μετά. Το κλίμα, που επικράτησε στο τραγούδι στη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα, φανερώνεται μέσα στην ελληνική δισκογραφία είτε από την πλευρά των δημιουργών είτε από εκείνη των τραγουδιών. (Αφιέρωμα, Επτά Ημέρες, Η Καθημερινή, 1998).

Στον ελλαδικό χώρο, για την περίοδο 1900 – 1924 επετεύχθησαν σποραδικές ηχογραφήσεις από Ευρωπαϊκές και Οθωμανικές εταιρίες δίσκων, στο πλαίσιο περιοδειών μετακινουμένων συνεργατών και αντιστοίχων εταιριών (Εικ. 1).

Εικόνα 1. Διαφήμιση στην «Ατλαντίδα», το 1914, η οποία ανακοινώνει την παραλαβή δέκα διπλών δίσκων φωνογράφου, οι οποίοι αποστέλλονται με την καταβολή 75 σεντς έκαστος. (Πηγή: Αφιέρωμα, Επτά Ημέρες, Η Καθημερινή, 1998)

Το 1924 γνωστές ευρωπαϊκές εταιρείες πραγματοποιούσαν μαζικές ηχογραφήσεις ελληνικών τραγουδιών. Τα μετακινούμενα συνεργεία δεν είχαν εκλείψει και συνέχιζαν τις ηχογραφήσεις μεταξύ της περιόδου 1924 και 1930. Οι συνθήκες άλλαξαν την περίοδο 1930–31 με την κατασκευή και λειτουργία του εργοστασίου της Columbia στον Περισσό, όπου δημιουργήθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα μία πλήρης βιομηχανική μονάδα παραγωγής δίσκων. Η δισκογραφία των 78 στροφών διατηρήθηκε στο εργοστάσιο της Columbia για παραπάνω από τριάντα χρόνια. Το Columbia αποτέλεσε τον μοναδικό χώρο παραγωγής δίσκων. Μόνο το 1960, με την κατάργηση των 78 στροφών,

παρουσιάστηκαν και άλλες μικρές μονάδες παραγωγής δίσκων 45 στροφών. Οι μέθοδοι ηχογράφησης, αλλά και η μορφή του παραγόμενου προϊόντος, αποτέλεσαν παράμετρο για την ταξινόμηση των περιόδων της ελληνικής δισκογραφίας. Κατά την περίοδο ηχογραφήσεων σε κυλίνδρους, οι ηχογραφήσεις στην Ελλάδα ήταν σποραδικές και ελάχιστα στοιχεία υπάρχουν. Η απαίτηση την επαναλαμβανόμενης ηχογράφησης για την παραγωγή κάθε κυλίνδρου καθιστούσε αδύνατη τη βιομηχανοποίηση των ηχογραφήσεων. Σειρά έλαβαν οι επίπεδοι δίσκοι (Εικ. 2), πρώτα από τη μία όψη και ύστερα και από τις δύο, σε τρεις διαφορετικές διαμέτρους στην αρχή (1η δεκαετία του αιώνα), δηλαδή 19, 27 και 35 εκατοστά και ταχύτητα περιστροφής 78 στροφές. (Πηγή: Αφιέρωμα, Επτά Ημέρες, Η Καθημερινή, 1998)

Εικόνα 2. Ετικέτες από τους πρώτους δίσκους που εκδόθηκαν στην Ελλάδα από διάφορες δισκογραφικές εταιρίες. (Πηγή: Αφιέρωμα, Επτά Ημέρες, Η Καθημερινή, 1998)

4.1 | Δισκογραφία στην Ελλάδα και οι εταιρίες που πήραν την πρωτοβουλία να ηχογραφήσουν ελληνικά τραγούδια.

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη η γερμανική εταιρεία Odeon με παράρτημα, η οποία εν συνεχεία εξελίχθηκε σε αυτόνομη εταιρία από τους Αμπραβανέλ και Μπεβενίστε. Αργότερα, στην Αθήνα έκανε την εμφάνισή του το παράρτημα της αγγλικής εταιρείας Gramophone, ενώ το σήμα της Columbia διαχειρίζονταν οι αδελφοί Λαμπρόπουλοι. Λίγο αργότερα από το 1925, ο Κισσόπουλος ανέλαβε την εκπροσώπηση του άλλου σήματος της Gramophone, δηλαδή της His Master's Voice. Ακολούθησε το 1927 η γαλλική Pathe, η γερμανική Polydor και η γερμανική Homokord Electro. Την εκπροσώπηση της γερμανικής Parlophone, λίγο πριν από το 1930, ανέλαβε ο Μ. Μάτσας, οποίος είχε ήδη λάβει δράση στην Odeon, την οποία και μετεξέλιξε σε ελληνική εταιρία. (Αφιέρωμα, Επτά Ημέρες, Η Καθημερινή, 1998).

Η απόφαση για την ίδρυση του εργοστασίου ηχογραφήσεων στον Περισσό από την αγγλική εταιρεία Gramophone διαφοροποίησε την κατάσταση, που υφίσταντο στην ελληνική δισκογραφία μέχρι τότε. Οι αδελφοί Λαμπρόπουλοι ανέλαβαν την ευθύνη των εταιριών Columbia & His Master's Voice, ο Μ. Μάτσας με μια ομάδα συνεταιίρων το γκρουπ Odeon - Parlophone, ενώ έπαψαν να υφίστανται οι υπόλοιπες εταιρίες. Η Pathe ηχογράφησε μέχρι το 1932 και έκλεισε οριστικά. (Αφιέρωμα, Επτά Ημέρες, Η Καθημερινή, 1998).

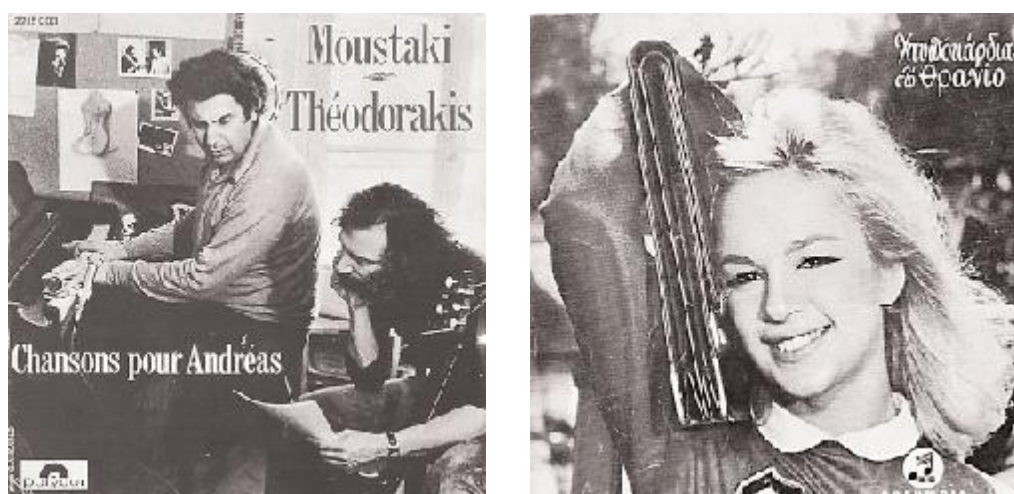
Με αυτές τις εταιρείες συνέχισε η ελληνική δισκογραφία μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '50. Το 1960, η δισκογραφία πέρασε από τις 78 στροφές στις 48 και έπειτα στις 33. Εκείνη την περίοδο, εισχώρησαν στη βιομηχανία ηχογράφησης μερικές ακόμη εταιρίες παραγωγής δίσκων 78 στροφών με ελληνικό ρεπερτόριο, οι σημαντικότερες από τις οποίες

ήταν η Fidelity (θυγατρική της ολλανδικής Philips), η Μόντε Κάρλο και η Melody με έδρα την Αίγυπτο. (Αφιέρωμα, Επτά Ημέρες, Η Καθημερινή,1998).

Οι πρώτοι δίσκοι 45 στροφών –extended play– παρήχθησαν στην Ελλάδα στις 16 Ιουλίου 1955 στο εργοστάσιο κατασκευής δίσκων της Columbia, στη Ριζούπολη (Εικ. 3). Στους δίσκους αυτούς υπήρχαν τέσσερα τραγούδια. Η κυκλοφορία, βέβαια, αυτών των δίσκων δεν είχε την αναμενόμενη ανταπόκριση από το αγοραστικό κοινό, παρ' ότι σε ένα δίσκο ο καταναλωτής μπορούσε να ακούσει τέσσερα τραγούδια. Αυτή η εμπορική αποτυχία πιθανόν να ήταν συνέπεια της επιτακτικής ανάγκης απόκτησης νέων γραμμοφώνων, με αποτέλεσμα ο καταναλωτής να είναι υποχρεωμένος να αγοράσει νέο πικάπ, το οποίο ήταν ακριβό, για να είναι σε θέση να ακούσει τα τραγούδια του δίσκου. Από την άλλη μεριά, το ίδια τραγούδια κυκλοφορούσαν και στους δίσκους των 78 στροφών. Ο δίσκος των 78 στροφών σαν «παλαιό μέσο» «αντιστάθηκε», διότι οι αγοραστές των δίσκων χρειάστηκαν κάποιο χρόνο προκειμένου να συνηθίσουν τους νέους φορείς ήχου. Κάτι παρόμοιο συνέβη και κατά τη μετάβαση απ' τους δίσκους των 45 στροφών στους δίσκους 33 στροφών και κατά τη μετάβαση από το LP στο CD. Η αυξημένη «προσήλωση» των αγοραστών στους δίσκους γραμμοφώνου ίσως να οφειλόταν και στο γεγονός ότι οι δίσκοι αυτοί ήταν το πρώτο μέσο καταγραφής των τραγουδιών. (Αφιέρωμα, Επτά Ημέρες, Η Καθημερινή,1998).

Εικόνα 3. Πολλοί μεγάλοι τραγουδιστές πρωτοχογράφησαν στους πρώτους μικρούς αλλά «δημοφιλείς» δίσκους. Αριστερά: «Επιτάφιος» του Μίκη Θεοδωράκη, σε πρώτη εκτέλεση από τη Νάνα Μούσκουρη. Δεξιά: «Τα κόκκινα φανάρια» του Σταύρου Ξαρχάκου από την ομώνυμη κινηματογραφική ταινία. (Πηγή:Αφιέρωμα, Επτά Ημέρες, Η Καθημερινή, 1998.)

Εικόνα 4 . Αριστερά: Θεοδωράκης – Μουστακί: «Τα τραγούδια του Ανδρέα». Έργο που γράφτηκε για τον Ανδρέα Λεντάκη. Δεξιά: Η Θρυλική Αλίκη στην κινηματογραφική επιτυχία «Χτυποκάρδια στο Θρανίο». (Πηγή:Αφιέρωμα, Επτά Ημέρες, Η Καθημερινή, 1998.)

Οι δίσκοι, που κέρδισαν το αγοραστικό κοινό, ήταν εκείνοι των 33 στροφών με εντυπωσιακά υψηλές πωλήσεις. Παρ' όλα αυτά, τα «σαρανταπενταράκια» κυκλοφορούσαν ευρέως μέχρι το 1975. Οι εταιρίες, κατά τη διάρκεια αυτής της δεκαετίας, έπαιρναν απ' τους μεγάλους δίσκους τα τραγούδια τα οποία, όπως πίστευαν, ήταν εν δυνάμει εμπορικές επιτυχίες και τα έγραφαν σε δίσκους 45 στροφών (Εικ. 4). Μετά το 1975 συνέχισαν να κυκλοφορούν δίσκοι 45 στροφών μέχρι το 1980, όπου και η παραγωγή τους σταμάτησε οριστικά. Οι δίσκοι των 45 στροφών παράγονταν στην αρχή από το μοναδικό εργοστάσιο παραγωγής δίσκων της «Columbia» και από το 1967 και μετά και από το εργοστάσιο παραγωγής δίσκων «Greek Phonographic industries ή G.P.I.» (Αφιέρωμα, Επτά Ημέρες, Η Καθημερινή, 1998).

Εκτός όμως από αυτά τα δύο μεγάλα εργοστάσια κοπής δίσκων 45 στροφών, υπήρχαν προσπάθειες δημιουργίας κάποιων βιοτεχνιών που έδιναν τη δυνατότητα στις μικρές εταιρίες να τυπώνουν ένα μικρό αριθμό δίσκων και έτσι, να έχουν μικρότερο κόστος. «Η εταιρία «NINA» είχε φέρει μία τέτοια πρέσα εκτυπώσεως δίσκων 45 στροφών, ο Σπύρος Πιπεράκης είχε δημιουργήσει μια μικρή βιοτεχνία, ο Στέλιος Καζαντζίδης, κ.ά. Με τις ετικέτες Columbia και His Master's Voice κυκλοφόρησαν περίπου 4.100 δίσκοι 45 στροφών. Με τα σήματα Odeon, Parlophone και Minos περίπου 2.800 δίσκοι. Με τα σήματα Lyra και Zodiac περίπου 1.000 δίσκοι. Με τα σήματα της σημερινής Polygram (Philips, Polydor, Polydisc, Philips, Olympic) περίπου 2.700 δίσκοι 45 στροφών. Με τα σήματα «Music Box», «Pan Vox» και «Decca» περίπου 1.800 δίσκοι. Απ' την «RCA» κυκλοφόρησαν περίπου 850 δίσκοι. Η «Sonata» κυκλοφόρησε περίπου 250 δίσκους, ενώ η «NINA» περίπου 400 δίσκους». Συνυπολογίζοντας και τους δίσκους που κυκλοφόρησαν οι μικρές εταιρίες, οι δίσκοι 45 στροφών πρέπει να ξεπέρασαν σε παραγωγή τις

20.000, αριθμός πραγματικά εντυπωσιακός αν ληφθεί υπ' όψιν ότι κάθε δίσκος είχε δύο τραγούδια.

1958: Το μοναδικό ελληνικό εργοστάσιο παραγωγής δίσκων, της Columbia, στον Περισσό, που ιδρύθηκε το 1929, αρχίζει να τυπώνει σε βινίλιο δίσκους 45 στροφών. Ένα χρόνο μετά σταματούν οι πρέσες των 78 στροφών. Η δεκαετία του '60 θα δώσει χιλιάδες τραγούδια χαραγμένα σε 45άρια.

1960: Σταματά η παραγωγή δίσκων 78 στροφών.

1961: Στην Columbia εγκαθίσταται η πρώτη στην Ελλάδα πρέσα κοπής δίσκων μακράς διάρκειας. Μέχρι το τέλος της δεκαετίας, θα κυκλοφορήσουν στην αγορά 851 ελληνικοί δίσκοι 33 στροφών (LP). Σύμφωνα με την ορολογία της εποχής, τα τραγούδια διακρίνονται σε λαϊκά, ελαφρά, δημοτικά, νέου κύματος, παλαιά και σοβαρής μουσικής. Η σειρά, με την οποία αναφέρθηκαν τα είδη μουσικής, δεν είναι τυχαία, αλλά ακολούθησε την ποσοτική παραγωγική των αντίστοιχων δίσκων.

1990: Η ελληνική ομάδα των δισκογραφικών εταιριών της ifri, μειώνει τα όρια των χρυσών και πλατινένιων δίσκων. Χρυσός ανακηρύσσεται ο δίσκος που οι πωλήσεις του ξεπερνούν τα 30.000 αντίτυπα (από 50.000) και πλατινένιος αυτός που ξεπερνά τα 60.000 (από 100.000). Σταματά τη λειτουργία του το εργοστάσιο κοπής δίσκων της Columbia στον Περισσό. Ο τελευταίος δίσκος, που βγήκε από την πρέσα του εργοστασίου, είναι το «Πάμε Βόρεια» με τον Νίκο Νομικό. Για πρώτη φορά η ετήσια δισκογραφική παραγωγή υπερβαίνει τους 700 τίτλους.

5 | ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ

Το 1930, η Βρετανική Columbia επέλεξε την Ελλάδα για να επεκτείνει τη δραστηριότητά της στην Ανατολική Ευρώπη και Μέση Ανατολή. Το βιομηχανικό συγκρότημα κατέλαβε ένα χώρο 14 στρεμμάτων στην περιοχή Περισσού-Ριζούπολης επί της λεωφόρου Ηρακλείου 127 και εντάχθηκε σε μία ευρύτερη βιομηχανική ζώνη, που οριοθετείτο μεταξύ των Δήμων Νέας Ιωνίας και Δήμου Αθηναίων (Άνω Πατήσια). Αποτελούσε μία ολοκληρωμένη βιομηχανική μονάδα, που είχε σαν στόχο την παραγωγή και εμπορία παντός είδους φωνοληπτικών και ηχητικών οργάνων. Κάλυπτε στο εσωτερικό του όλο το φάσμα της παραγωγής, από την πρώτη ύλη ως το τελικό προϊόν. Συνολικά αριθμούσε 8 κτήρια, τα οποία κατασκευάστηκαν σε διάφορες χρονικές περιόδους, ακολουθώντας τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις αυξανόμενες ανάγκες επέκτασης του εργοστασίου. Η παραγωγική διαδικασία του εργοστασίου σταμάτησε το 1991. Ούτε η ιδιοκτήτρια εταιρεία Thorn – EMI, αλλά ούτε και το ελληνικό κράτος ενδιαφέρθηκαν να αξιοποιήσουν το χώρο. Το 2005, με την παρέμβαση του Υπουργείου Πολιτισμού, το Κτήριο Α και η κεντρική πύλη χαρακτηρίστηκαν ως μνημείο, λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, βιομηχανικής και ιστορικής σημασίας τους, ενώ τα υπόλοιπα κτήρια θεωρήθηκαν προσθήκες. Από εκεί και πέρα, το βιομηχανικό συγκρότημα αντιμετωπίστηκε ως μεμονωμένα βιομηχανικά κτήρια. (Πηγή: Αρμάο Ι., Καλαμαρά Κ., Λυδάκη Χ., 2010.)

Το εργοστάσιο της COLUMBIA ήταν μια καθετοποιημένη μονάδα παραγωγής δίσκων από τις λιγοστές σε όλη την Ευρώπη. Τα κτίρια του εργοστασίου της COLUMBIA είχαν την ακόλουθη λειτουργία στην αλυσίδα παραγωγής: (Πηγή: Αρμάο Ι., Καλαμαρά Κ., Λυδάκη Χ., 2010.)

Κτίριο Ε: Στο κτίριο αυτό, βρισκόταν η πρώτη αίθουσα φωνοληψίας στην Ελλάδα και η μοναδική για πολλά χρόνια. Κατασκευάστηκε το 1935 και ανακαινίστηκε κατά τη δεκαετία του '60, οπότε και μετονομάστηκε σε Studio III.

Εικόνα 5. Βιομηχανικό συγκρότημα Columbia. (Διαδικτυακή Πηγή 1: http://www.eorfeas.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=511:article511)

Κτίριο Ζ: Το κτίριο Ζ αποτελείτο από το Studio I και το Studio II, τα οποία κατασκευάστηκαν στις αρχές της δεκαετίας του '60 και ήταν εξοπλισμένα με υπερσύγχρονα συστήματα εγγραφής.

Κτίριο Δ: Το εν λόγω κτίριο αποτελούσε χώρο χάραξης (transfer), όπου η μαγνητική εγγραφή μετατρεπόταν σε μηχανική και ετοιμαζόταν η μήτρα του δίσκου.

Κτίριο Α (διατηρητέο): Το κτίριο Α ήταν το εργοστάσιο όπου υπήρχαν οι πρέσες για την εκτύπωση των δίσκων. Στον ίδιο χώρο παράγονταν και οι κασέτες.

Κτίριο Β: Στο συγκεκριμένο κτίριο ήταν εγκατεστημένο το τυπογραφείο – λιθογραφείο, όπου εκτυπώνονταν τα εξώφυλλα.

Κτίριο Θ: Στο εν λόγω κτίριο, βρισκόταν η αποθήκη και γινόταν η διακίνηση δίσκων στο λιανικό εμπόριο.

Κτίριο Η: Στο κτίριο αυτό, στεγάζονταν οι διοικητικές υπηρεσίες, ενώ το υπόγειο χρησιμοποιείτο ως χώρος αρχείου.

Κτίριο Γ: Το κτίριο Γ στάγαζε το τμήμα του Λογιστηρίου.

Σήμερα, σώζονται μόνο η κεντρική πύλη του συγκροτήματος, το κτίριο Α (Εικ. 5) και το κτίριο Η (Εικ. 6). Χαρακτηριστικά κτιρίου Α: (Πηγή: Αρμάο Ι., Καλαμαρά Κ., Λυδάκη Χ., 2010).

-μορφολογία τυπικού βιομηχανικού κτηρίου του 1930.

-φέρων οργανισμός από σκυρόδεμα (πλαίσια και οριζόντια δοκάρια).

-αυστηρός κάναβος.

-κολόνες με διαστάσεις 0.30 x 0.30 m και 0.30 x 0.40 m.

Εικόνα 6. Κτήριο Α , Μονάδα παραγωγής δίσκων. (Διαδικτυακή Πηγή 1: http://www.e-orfeas.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=511:article511)

- πριονωτή στέγη, εγκιβωτισμένη με συμπαγές στηθαίο.
- συνεχείς λοξοί φεγγίτες για το φωτισμό του χώρου.
- ανατολική όψη με νεοκλασικό ύφος (έντονα γείσα και φατνώματα).
- μεγάλα ορθογώνια ανοίγματα παραθύρων με καφέ μεταλλικά κουφώματα.

Χαρακτηριστικά κτιρίου Η:

- κατασκευάστηκε το 1978 (εμφανής διαφορά δομικού συστήματος από το κτήριο Α).
- φέρων οργανισμός από σκυρόδεμα.
- αυστηρός κάναβος 7.80 x 8.20 m.
- κολόνες με διαστάσεις 0.90 x 0.90 m.
- λιτές όψεις χωρίς ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

6 | ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΠΑΡΚΑ

6.1 | Μουσικό Πάρκο στη Σεβίλλη

Μουσικό Πάρκο στη Σεβίλλη

Αστικός σχεδιασμός: Costa Fierros

Τοποθεσία: Barrio de la Música, Σεβίλλη, Ισπανία

Εικόνα 7. Πάρκο Barrio de la Música

(Διαδικτυακή Πηγή 2:<http://www.archdaily.com/232034/music-park-in-sevilla-costa-fierros-arquitectos/>)

Εικόνα 8. Λεπτομέριες του Πάρκου.

(Διαδικτυακή Πηγή 2: <http://www.archdaily.com/232034/music-park-in-sevilla-costa-fierros-arquitectos/>)

Το πάρκο βρίσκεται σε μια υπάρχουσα υποβαθμισμένη περιοχή, στερείται των εγκαταστάσεων, και είναι γνωστή ιστορικά ως μία περιοχή διαιρεμένη στις κοντινές συνοικίες (Águilas και Los Prunos) και πολύ απομονωμένη (Εικ. 7).

Εικόνα 9. Παρτέρια με αρωματικά φυτά.

(Διαδικτυακή Πηγή 2: <http://www.archdaily.com/232034/music-park-in-sevilla-costa-fierros-arquitectos/>)

Πριν από την κατασκευή του μετρό, στη δεκαετία του '70, η περιοχή χρησιμοποιήθηκε στους επίσημους χώρους της πόλης για ξενάγηση των ιδιοκλήτων και μεταφορά αλόγων της Σεβίλλης. Δεδομένου του ότι ήταν δρομολογημένο το μετρό να περάσει μέσα από αυτήν τη γειτονιά, ήταν ευκαιρία να επανεξεταστεί η γη γύρω από το σταθμό του υπόγειου σιδηρόδρομου. Το μετρό ήταν η αφετηρία για την εξέταση της ανακαίνισης της περιοχής και η παροχή στο σταθμό ενός τοπίου με ποιότητα (Εικ. 8-9).

Εικόνα 10. Αμφιθέατρο, φυσικό εμπόδιο.
(Διαδικτυακή Πηγή 2:<http://www.archdaily.com/232034/music-park-in-sevilla-costa-fierros-arquitectos/>)

Ο σταθμός Cocheras ήταν έτοιμος το 2009. Είναι ελαφρώς κάτω από το επίπεδο του εδάφους, εν μέρει θαμμένο. Υπάρχει υπόγεια σήραγγα, μέσω της οποίας ένα πέρασμα αυξάνεται μέχρι ένα μέγιστο ύψος 7m, ενεργώντας ως στερεό φυσικό εμπόδιο (Εικ. 10) μεταξύ των δύο γειτονιών.

Εικόνα11. Πανοραμική άποψη του Πάρκου.
(Διαδικτυακή Πηγή 2:<http://www.archdaily.com/232034/music-park-in-sevilla-costa-fierros-arquitectos/>)

Το Πάρκο της Μουσικής (Parque de la Música) (Εικ. 11) είναι ένα μοναδικό ρυθμιστικό σχέδιο όσον αφορά στην ανάπλαση των πόλεων και την ένταξη στα έργα υποδομής (Σεβίλλη Underground), που ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2009. Κατά τη διάρκεια των φάσεων σχεδιασμού (2006-2008), το έργο αναπτύχθηκε σε μία ενεργή συνεργασία με τις τοπικές ενώσεις γειτόνων από τις γύρω συνοικίες (Águilas, los Prunos). Οι πιο σημαντικές συνεισφορές, που έγιναν δεκτές από το κοινό, ήταν η βελτίωση της προσβασιμότητας στο σταθμό και μέσα από το πάρκο μέσω των ανελκυστήρων και μέσω των κυλιόμενων σκαλών.

Εικόνα 12. Σχεδιαστική λεπτομέρεια με πλακόστρωτα.
(Διαδικτυακή Πηγή 2 :<http://www.archdaily.com/232034/music-park-in-sevilla-costa-fierros-arquitectos/>)

Η περιοχή του Πάρκου έχει εμβαδόν 32,487 m² και εξασφαλίζει δυνατότητα πρόσβασης στο σταθμό Cocheras , που βρίσκεται στο κέντρο του Πάρκου, ενώ προσφέρει σύνδεση μεταξύ των σπιτιών, που βρίσκονται στις δύο πλευρές του σταθμού.

Το νέο τοπίο, που δημιουργήθηκε, βοηθά στην αίσθηση ευχαρίστησης που μπορεί να νοιώσει κάποιος, κάνοντας μία βόλτα γύρω από το Πάρκο ή στους καθορισμένους χώρους μέσα στο πάρκο, καθώς και στις διάφορες αστικές διαδρομές. Έτσι, ο χώρος καθίσταται περισσότερο προσιτός (Εικ. 12). Υπάρχει ένας διπλός στόχος: η δημιουργία μίας πιο συνεκτικής πόλης, αναγεννημένης, με την καλύτερη εσωτερική σύνδεση, η οποία θα προσφέρει όσο το δυνατόν καλύτερη ποιότητα στον υπαίθριο χώρο και ως εκ τούτου, καλύτερη ποιότητα ζωής για τους κατοίκους. Το Πάρκο οργανώνεται κατά μήκος ενός άξονα βορρά-νότου, που φτάνει στον επίπεδο σταθμό με μία πλαγιά.

Άλλες εγκάρσιες κυκλοφορίες συνδέουν τον κύριο παραλιακό δρόμο με τους γύρω δρόμους και πλατείες.

Εικόνα 13. Χαρακτηριστικά τοίχια αντιστήριξης.
(Διαδικτυακή Πηγή 2:<http://www.archdaily.com/232034/music-park-in-sevilla-costa-fierros-arquitectos/>)

Στην Ανατολική πλευρά, η διαφορά επιπέδου λύνεται με τοίχους αντιστήριξης (Εικ. 13). Αγκαλιάζει και προστατεύει τις πλατείες γύρω από τα επίπεδα. Υπάρχει ανελκυστήρας και μια κυλιόμενη σκάλα δίπλα στην είσοδο του σταθμού με στόχο την προσβασιμότητα.

Στη δυτική πλευρά, η διαφορά επιλύεται με έναν επίπεδο τοίχο, που είναι παράλληλος ως προς την υπόγεια σήραγγα, ενώ καμπυλώνεται και δημιουργείται μία ράμπα με κατεύθυνση προς την κύρια είσοδο. Επιπροσθέτως, ένας ανελκυστήρας χρησιμοποιείται για την πρόσβαση στη γωνία ανάμεσα στον πεζόδρομο Águila Μαρίνα και στο δρόμο Águila de Oro.

Εικόνα 14. Αριστερά: Καθιστικό, Δεξιά: Κατασκευαστική λεπτομέρεια. (Διαδικτυακή Πηγή 2:<http://www.archdaily.com/232034/music-park-in-sevilla-costa-fierros-arquitectos/>)

Οι πρώτες ύλες, που έχουν χρησιμοποιηθεί για το οδόστρωμα, είναι κεραμικά πλακίδια, ασβέστης και πέτρες γρανίτη (Εικ. 14). Τα μοτίβα επαναλαμβάνονται, δημιουργώντας μία γεωμετρία που συνδέει όλες τις διαφορετικές περιοχές στο πάρκο. Αυτό το σχέδιο είναι εμπνευσμένο από ένα υπάρχον κεραμικό σχέδιο στο Patio de Muñecas από την Reales Alcazares στη Σεβίλλη.

Είναι ένα πρότυπο της γεωμετρίας, ένας συνδυασμός των 6x2 ορθογώνιων πετρών για την κάλυψη του εδάφους, σχηματίζοντας ένα χαλί. Τα εμπόδια επιτρέπουν πάντα πλήρη ορατότητα του περιβάλλοντος, παρέχουν άνεση και αίσθηση ασφάλειας από όλες τις περιοχές. Η κάλυψη των τοίχων αντιστήριξης με τα υλικά του δαπέδου

στις πλατείες, που στρέφονται προς την Ανατολή, παρέχουν το χρώμα και την υφή τους.

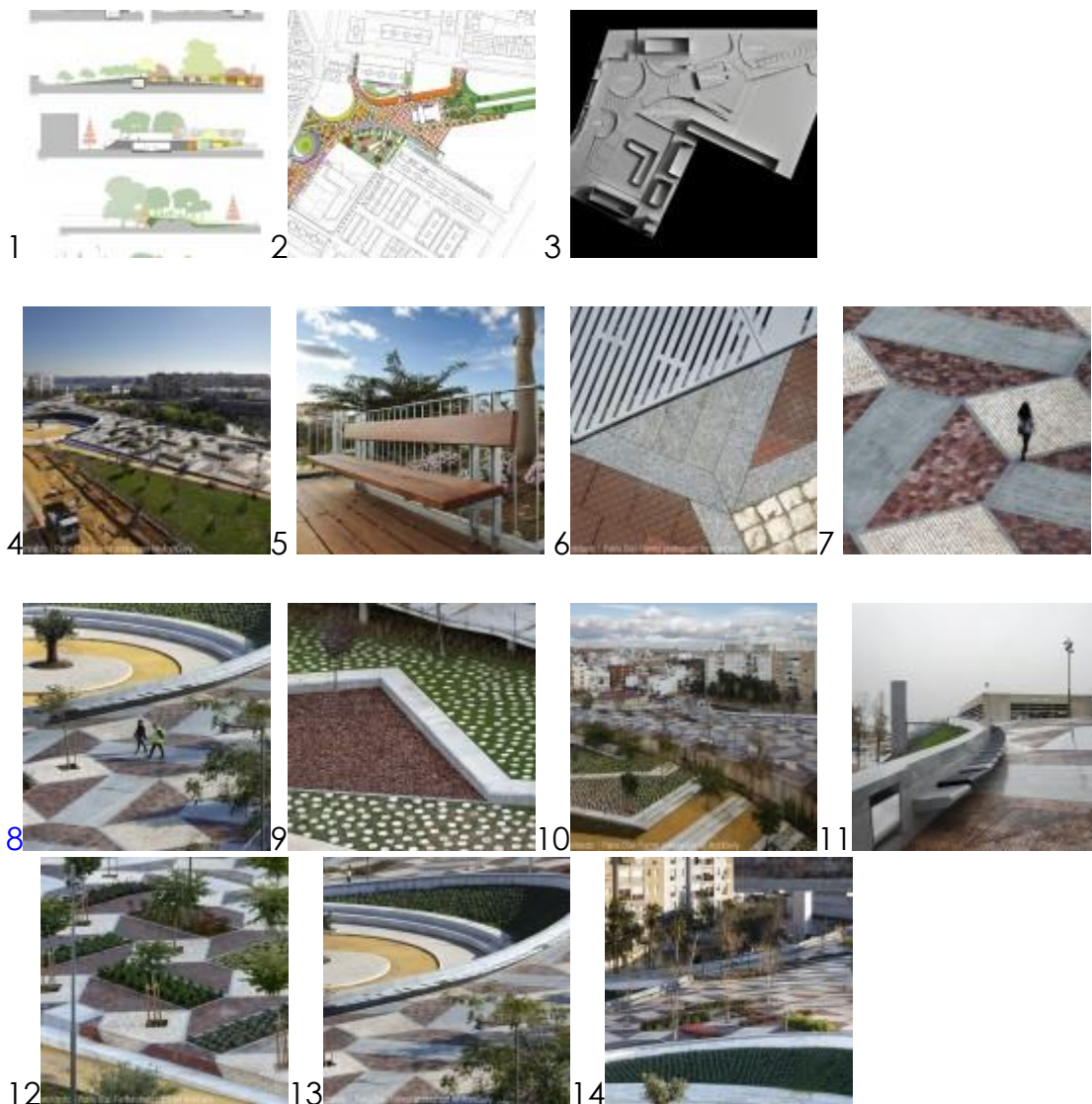
Εικόνα 15. Κάτοψη σχεδίου.

(Διαδικτυακή Πηγή 2: <http://www.archdaily.com/232034/music-park-in-sevilla-costa-fierros-arquitectos/>)

Στον καμπύλο τοίχο, μήκους 274 m και μέγιστου ύψους 7 m, απεικονίζεται μία ζωγραφική λαχανικών (Εικ. 15), που περιέχει 24 διαφορετικές ποικιλίες από 18 είδη χλόης, όλα προσεκτικώς επιλεγμένα αναλόγως με την τοποθεσία τους, τον προσανατολισμό, τη συμβατότητα και το χρώμα. Υπάρχουν, επίσης, 200 δένδρα από 23 διαφορετικά είδη, επιλεγμένα βάσει του μεγέθους τους, το φύλλωμα, το άνθος, την ποιότητα σκιάς, τον καρπό και το συμβολισμό. Τον χώρο συμπληρώνουν αιωνόβια δένδρα, μέσω των οποίων το πράσινο είναι παρόν όλο το χρόνο, φυλλοβόλα δένδρα, και ημιαιωνόβια δέντρα. Τα παραπάνω είδη ανθίζουν σε διαφορετικές χρονικές στιγμές του έτους, παρέχοντας μαζί με το άνθος αληθινό ημερολόγιο φυτών. Έχει γίνει χρήση των τοπικών και χαμηλής συντήρησης φυτών και δένδρων.

Όπως φαίνεται και στην κάτοψη, το σχέδιο αναπαριστά ένα μουσικό όργανο και συγκεκριμένα μια κλασική κιθάρα. Ο διάδρομος αριστερά αναπαριστά το τάστο της κιθάρας και το αμφιθέατρο παίζει το ρόλο του ηχείου.

Φωτογραφικός κατάλογος όπου απεικονίζονται στις εικόνες 1-21 λεπτομέρειες του Πάρκου.

6.2 | Μουσικό Πάρκο στο Τορόντο

Μουσικό Πάρκο, Τορόντο

Ο κήπος της Μουσικής στο Τορόντο βρίσκεται στην προκουμαία μεταξύ Bathurst Street και Spadina Avenue (Εικ. 16).

Ο κήπος της Μουσικής στο Τορόντο μπορεί να εκτιμηθεί σε πολλά επίπεδα, ως ένας κήπος εμποτισμένος με το πνεύμα της μουσικής, του χορού και της καλλιτεχνικής ιδιοφυΐας, ή ως ένας δημόσιος χώρος για μικρούς και μεγάλους για να απολαύσουν και να μάθουν. Αποτελεί έναν στοχαστικό χώρο, όπου ο καθένας έχει τη δυνατότητα να ηρεμήσει ή να ανακουφιστεί, επισκέπτοντάς τον και να έρθει σε επαφή με τη φύση. Είναι ένα σύμβολο της συμμετοχής του Τορόντο στη διεθνή κοινότητα και ένα μέρος προσφιλές προς όλους.

Εικόνα 16. Πανοραμική φωτογραφία του Πάρκου.
(Διαδικτυακή Πηγή 3 : <http://www.toronto.ca/parks/featured-parks/music-garden/index>)

Σχεδιασμός:

Ο κήπος της Μουσικής στο Τορόντο είναι εμπνευσμένος από τον μουσικό Bach. Η Julie Messervy σχεδίασε τον Κήπο Μουσικής στην προκουμαία του λιμανιού σε συνεργασία με αρχιτέκτονες τοπίου από πάρκα της πόλης, Δασών και Αναψυχής . Ο σχεδιασμός κήπων είναι εμπνευσμένος από το έργο του Johann Sebastian Bach, «έξι σουίτες για ασυνόδευτο τσέλο» (Six Suites for Unaccompanied Cello). Κάθε κίνηση χορού στην Bach's Suites αντιστοιχεί σε ένα διαφορετικό τμήμα στον κήπο. Δύο Καναδοί καλλιτέχνες δημιούργησαν ειδικά χαρακτηριστικά για τον κήπο Μουσικής. Ο Tom Tollefson, αρχιτέκτονας σιδηρουργός, κατασκευάζει το Pavilion Music, και τέλος η Anne Roberts Feir Mill Desin Inc, σχεδίασε το Γαϊτανάκι.

Εικόνα 17. Gigue Αγγλική σχολή χορού.

(Διαδικτυακή Πηγή 3 : <http://www.toronto.ca/parks/featured-parks/music-garden/index>)

Η Gigue (Εικ. 17) είναι μία αγγλική σχολή χορού, της οποίας η μουσική ερμηνεύεται εδώ ως μία σειρά από γιγαντιαία βήματα χόρτου που προσφέρουν θέα πάνω από το λιμάνι. Τα βήματα σχηματίζουν ένα καμπύλο αμφιθέατρο που εστιάζουν σε ένα στάδιο από πέτρα, το οποίο βρίσκεται κάτω από ένα δένδρο ιτιάς. Είναι ένα μέρος για ανεπίσημες παραστάσεις. Οι θάμνοι και τα πολυετή φυτά λειτουργούν ως μεγάλες «ασπίδες», πλαισιώνοντας τη θέα πάνω από το λιμάνι.

Ο γαλλικός χορός ήταν σύγχρονος με το χρόνο του Μπαχ. Η διατύπωση και η χάρη του αντανakλώνται στη συμμετρία και στη γεωμετρία του σχεδιασμού αυτού του πάρκου. Οι δημιουργίες με διακοσμητικά χάλυβα και ένα κυκλικό περίπτερο έχουν σχεδιαστεί για να στεγάσουν μικρά μουσικά σύνολα ή ομάδες χορού (Εικ. 18).

Εικόνα 18. Καλλιτεχνικά δρώμενα.

(Διαδικτυακή Πηγή 3 : <http://www.toronto.ca/parks/featured-parks/music-garden/index>)

Άσος κωνοφόρων σε σχήμα τόξου.

Το σχήμα των δένδρων απεικονίζει μία κίνηση, η οποία βασίζεται σε μία αρχαία ισπανική μορφή χορού. Η στοχαστική ποιότητά του ερμηνεύεται εδώ με τον τοξωτό κύκλο, που περιβάλλεται από ψηλά αειθαλή δένδρα. Αρχικός σκοπός ήταν η διαμόρφωση του εν λόγω χώρου ως γωνιά ενός ποιητή. Σημαντικότερη πινελιά αποτελεί μία πέτρα επιβλητικών διαστάσεων. Στο σημείο, όπου είναι τοποθετημένη αυτή η πέτρα, γεννάται η έμπνευση στον επισκέπτη και δημιουργείται το κατάλληλο περιβάλλον για ανάγνωση. Τέλος, ο εν λόγω χώρος διαθέτει μία μικρή πισίνα με νερό, όπου αντικατοπτρίζεται ο ουρανός.

Σ' ένα μονοπάτι που στροβιλίζεσαι μέσα από ένα λιβάδι με αγριολούλουδα.

Η ιταλική και γαλλική μορφή χορού, Courante (Εικ. 19), είναι μία διαδοχή πληθωρικών κινήσεων, που στον συγκεκριμένο κήπο αναπαρίσταται ως ένας τεράστιος, προς τα πάνω σπειροειδώς στροβιλισμός μέσα σε έναν καταπράσινο χώρο αγρωστωδών με έντονα πολυετή φυτά, που προσελκύουν τα πουλιά και τις πεταλούδες. Στην κορυφή, ένα γαϊτανάκι γυρίζει στον αέρα.

Εικόνα 19. Gourante. Ιταλική και Γαλλική μορφή χορού.
(Διαδικτυακή Πηγή 3 : <http://www.toronto.ca/parks/featured-parks/music-garden/index>)

Εικόνα 20. Allemande. Γερμανικός χορός.
(Διαδικτυακή Πηγή 3 : <http://www.toronto.ca/parks/featured-parks/music-garden/index>)

Ένα άλσος με μονοπάτια περιπλάνησης.

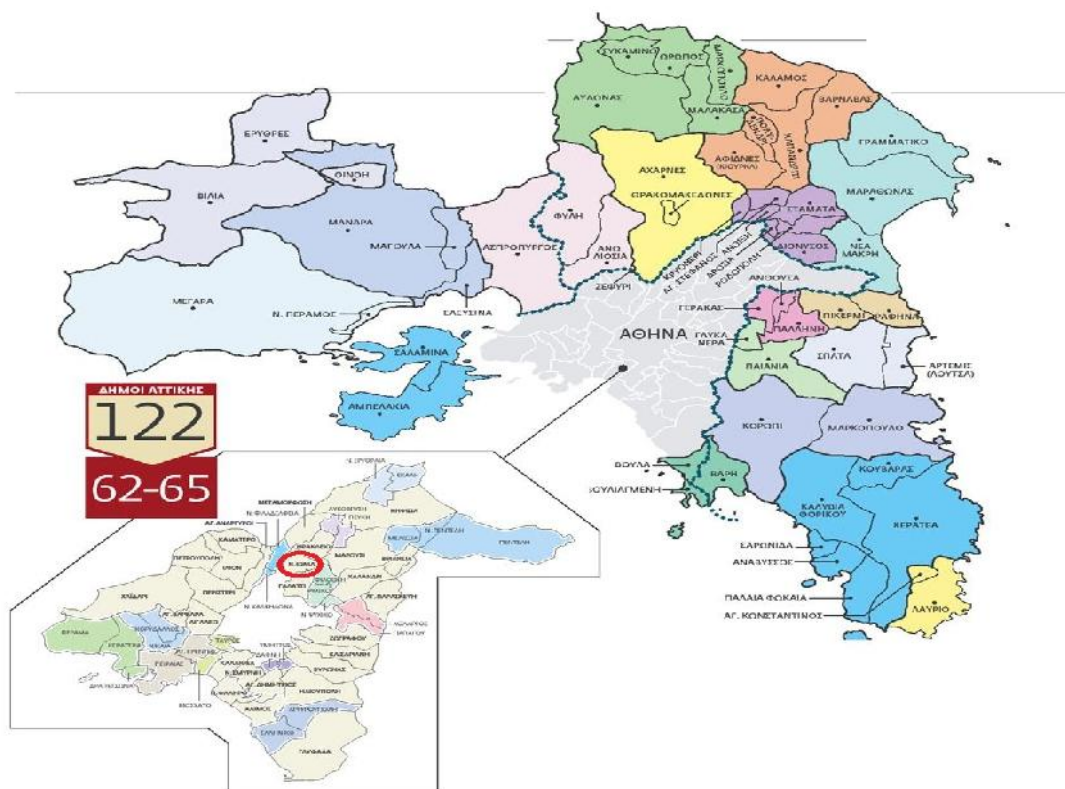
Η Allemande (Εικ. 20) είναι ένας αρχαίος γερμανικός χορός. Εδώ, αναπαρίσταται ως δάσος σημύδας, το οποίο προσκαλεί τον επισκέπτη να «στροβιλιστεί» προς τα μέσα. Υπάρχουν διάφορα καθιστικά, κατανεμημένα από το χαμηλότερο έως και το ψηλότερο σημείο της πλαγιάς του βουνού, με αποκορύφωμα ένα βραχώδες πλεονεκτικό σημείο, που είναι διακριτό πάνω από το λιμάνι και περιβάλλεται από δένδρα, τα οποία σχηματίζουν το σχήμα του κύκλου.

Κυματιστό ποτάμι με καμπύλες και καμπές.

Η πρώτη κίνηση της σουίτας του Bach μεταδίδει την αίσθηση ενός ποταμού που ρέει, μέσα από τον οποίον ο επισκέπτης μπορεί να περπατήσει. Οι ογκόλιθοι από γρανίτη από το νότιο άκρο είναι σε θέση να αντιπροσωπεύουν ένα στρώμα φυτών χαμηλής ανάπτυξης. Το σύνολο ολοκληρώνεται με ένα σοκάκι με δένδρα *Celtis occidentalis*, των οποίων οι ευθείς κορμοί και η τακτική απόσταση μεταξύ τους παραπέμπουν σε μέτρα της μουσικής.

7 | ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Ο δήμος Νέας Ιωνίας αποτελεί μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος Αθήνας–Πειραιά (Εικ. 21). Έχει έκταση 4.421 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Συνορεύει νότια με τους δήμους Αθηναίων και Γαλατσίου, νοτιοανατολικά με το δήμο Φιλοθέης, ανατολικά με τον δήμο Αμαρουσίου, βόρεια με τον δήμο Ηρακλείου και δυτικά με τον δήμο Νέας Φιλαδέλφειας.

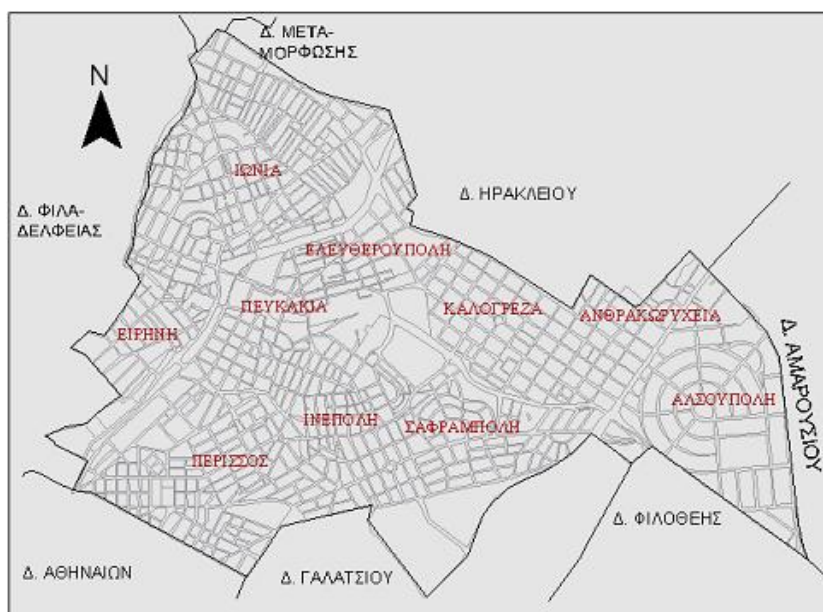
Εικόνα 21. Χάρτης Αττικής.

(Διαδικτυακή Πηγή 4: <http://www.tovima.gr/politics/article/?aid=320303>)

7.1 | Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Η Νέα Ιωνία μπορεί να θεωρηθεί ότι ιδρύθηκε την 27^η Ιουνίου του 1923, όταν ο Νικόλαος Πλαστήρας εγκαινίασε στην τότε περιοχή «Ποδαράδες» τον συνοικισμό για τους πρόσφυγες από τη Σπάρτη της Πισιδίας, οι οποίοι είχαν έρθει στην Ελλάδα μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή του 1922 και την ανταλλαγή πληθυσμών του 1923. Ο συνοικισμός ονομάστηκε αρχικά Νέα Πισιδία, αλλά η ονομασία αυτή δεν επικράτησε, καθώς προσετέθησαν σύντομα πρόσφυγες από την Ινέπολη, την Κασταμονή, τη Σαφράμπολη, τη Νεάπολη, την Καππαδοκία, την Αλάγια και την Απάλεια της Παμφυλίας και ακόμη από τη Σμύρνη και τα περίχωρά της, τα Βουρλά, το Αϊβαλί, τα Θυάτεια και άλλες πολιτείες της Ιωνίας, όπου ανθούσαν σπουδαίες ελληνορθόδοξες κοινότητες. Έτσι, πήρε την ονομασία «Νέα Ιωνία», (Διαδικτυακή Πηγή 5: www.neaionia.gr).

Η πόλη αναπτύχθηκε γρήγορα, καθώς οι αστοί πρόσφυγες είχαν ικανότητες στις επιχειρήσεις και στο εμπόριο. Η περιοχή αναδείχθηκε ως κέντρο κλωστοϋφαντουργίας και μετά την Κατοχή, ως μεγάλος εμπορικός Δήμος. Η πόλη έχει πραγματικό πληθυσμό 66.017 κατοίκους (απογραφή 2001). Το εμπορικό κέντρο της Νέας Ιωνίας είναι στη Λεωφόρο Ηρακλείου, μετά την οδό Έλ Αλαμείν. Αποτελείται από 13 συνοικίες – γειτονίες (Εικ. 23): Νέα Ιωνία (κέντρο), Περισσός, Ινέπολη-Πευκάκια, Σαφράμπολη, Νεάπολη, Ελευθερούπολη, Καλογρέζα, Αλσούπολη, Λαζάρου, Ανθρακωρυχεία, Ειρήνη, Ομορφοκλησιά και Παλαιολόγου. Συνορεύει δυτικά με τη Νέα Φιλαδέλφεια, ανατολικά με τη Φιλοθέη και το Γαλάτσι, βόρεια με το Ηράκλειο και νότια με τον Δήμο Αθηνών, (Διαδικτυακή Πηγή 5: www.neaionia.gr).

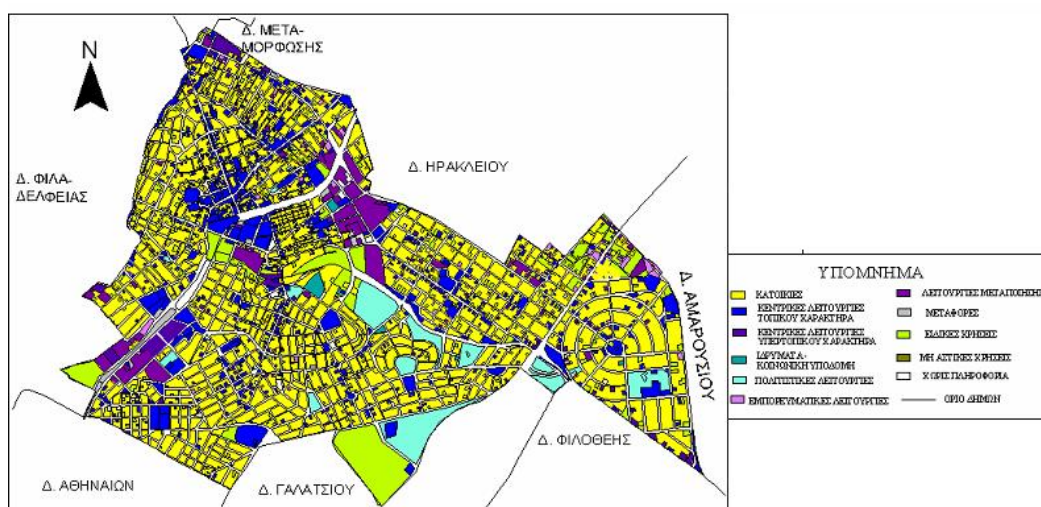

Εικόνα 23. Συνοικίες Δήμου Ν. Ιωνίας. (Πηγή: Δήμος Ν. Ιωνίας, Τεχνική Υπηρεσία)

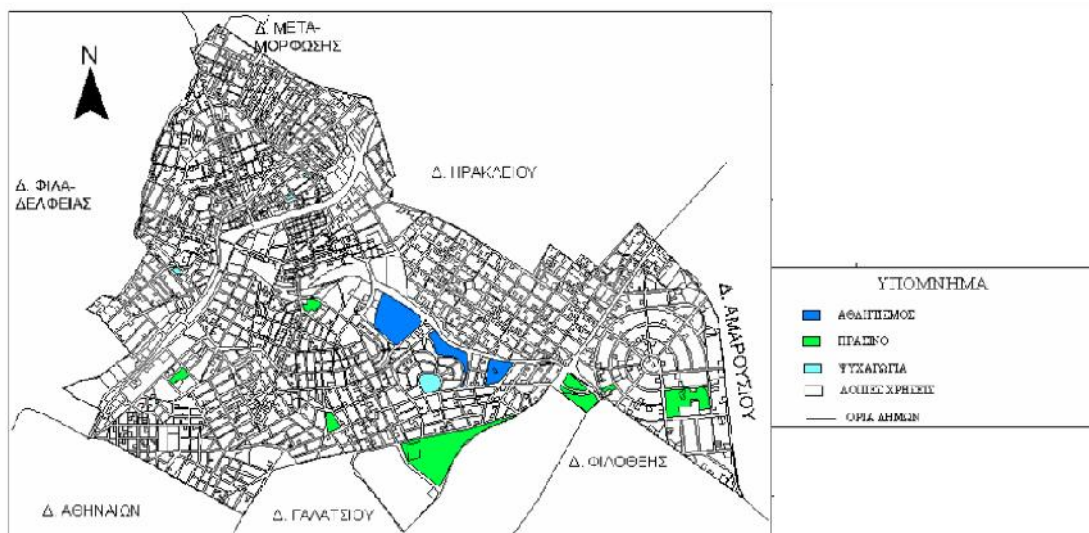
Ο Περισσός είναι συνοικία του δήμου Νέας Ιωνίας. Βρίσκεται στη νότια πλευρά του δήμου στα σύνορα με τον δήμο Αθηνών και τις συνοικίες Ριζούπολη και Προμπονάς. Ο Περισσός ήταν βιομηχανική περιοχή στο παρελθόν και εξακολουθούν να διατηρούνται στην περιοχή πολλά παλιά εργοστασιακά κτίρια. Ένα μέρος τους αναπλάθεται και χρησιμοποιείται ως κτίρια γραφείων ή εμπορικών καταστημάτων. Στην περιοχή του Περισσού, βρίσκονται τα γραφεία του ΚΚΕ και λίγο δυτικότερα, στα σύνορα με τη Νέα Φιλαδέλφεια, το παλιό γήπεδο της ΑΕΚ. Από τον Περισσό διέρχεται ο ηλεκτρικός σιδηρόδρομος και η περιοχή εξυπηρετείται από τον ομώνυμο σταθμό. Στο εμπορικό κέντρο, στα βορειοδυτικά του δήμου και γενικότερα κατά μήκος της λεωφόρου Ηρακλείου υπάρχουν πάρα πολλά καταστήματα και πολυκαταστήματα κάθε είδους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να εισρέουν καθημερινά στη Νέα Ιωνία πολλοί επισκέπτες από τους όμορους δήμους (Ηράκλειο, Νέα Φιλαδέλφεια, Γαλάτσι αλλά και τις βορειότερες συνοικίες του δήμου Αθηναίων όπως τα Πατήσια).

8 | ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Τα στοιχεία χρήσεων γης προέρχονται από τη Μελέτη Ανάπτυξης Μετρό του 1995 με προσθήκες που έγιναν ύστερα από μελέτη των περιοχών με ταυτόχρονη αλλαγή στις χρήσεις γης. (Πηγή: Κεχαγιόγλου, Ν. 2009. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο τμήμα Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών.)

Χάρτης 1. Χρήσεις γης κατοικιών. (Πηγή: Κεχαγιόγλου, Ν. 2009, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο τμήμα Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών.)

Χάρτης 2. Χρήσεις γης πρασίνου και αθλητικών εγκαταστάσεων. (Πηγή: Κεχαγιόγλου, Ν. 2009. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο τμήμα Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών.)

9 | ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Εκτός από τη γραμμή του Η.Σ.Α.Π. – γραμμή 1 του Μετρό της Αθήνας (Εικ. 24), Πειραιάς – Κηφισιά, η Νέα Ιωνία εξυπηρετείται από γραμμές του Ο.Α.Σ.Α. των οποίων οι διαδρομές ταυτίζονται κατά το μεγαλύτερο ποσοστό με το βασικό οδικό δίκτυο της Νέας Ιωνίας και της ευρύτερης περιοχής.

Εικόνα 24. Χάρτης Αττικό Μετρό.

(Διαδικτυακή Πηγή 6: <http://www.athenstransport.com/2012/04/03/metro-progress-12>)

A8 ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ – ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ – ΜΑΡΟΥΣΙ

Γραμμική διαδρομή σύνδεσης Βορρά – Νότου (Κέντρο Αθήνας με Νέα Ιωνία και Μαρούσι), η οποία στα όρια του Δήμου Νέας Ιωνίας διασχίζει

τη Λεωφόρο Ηρακλείου, με μέση καθημερινή συχνότητα δρομολογίων 15 λεπτά, από τις 05:00 έως τις 24:00.

Γ8 ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ – ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ – ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Γραμμική διαδρομή σύνδεσης Βορρά – Νότου (Κέντρο Αθήνας με Νέα Ιωνία και Ηράκλειο) με μικρότερη συνολική διαδρομή, η οποία όμως, στα όρια του Δήμου Νέας Ιωνίας, εξυπηρετεί την ίδια ακριβώς ζώνη, όπως και η προηγούμενη γραμμική διαδρομή Α8. Η μέση καθημερινή συχνότητα δρομολογίων είναι 30 λεπτά, από τις 05:15 έως και τις 21:40.

054 ΠΕΡΙΣΣΟΣ – ΑΚΑΔΗΜΙΑ – ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ (ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ)

Γραμμική διαδρομή σύνδεσης της περιφερειακής γειτονιάς της Νέας Ιωνίας (Περισσός) με τις Νότιες περιοχές του Λεκανοπεδίου Αττικής (Καισαριανή) μέσω του Κέντρου της Αθήνας. Η μέση καθημερινή συχνότητα δρομολογίων είναι της τάξεως των 15 λεπτών, από τις 05:00 έως και τις 23:00.

605- ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ – ΠΕΡΙΣΣΟΣ

Γραμμική διαδρομή σύνδεσης της περιφερειακής γειτονιάς της Νέας Ιωνίας (Περισσός) με το Κέντρο της Αθήνας με μέση καθημερινή συχνότητα δρομολογίων 20 λεπτά, από τις 05:30 έως και τις 23:15.

10 | ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Τα όρια της επέμβασης, που θεωρείται ενταγμένη στο ευρύτερο αστικό περιβάλλον (Εικ. 25), ορίζονται ανατολικά από τη λεωφόρο Ηρακλείου, δυτικά από το ρέμα του Ποδονίφτη και το Άλσος Προμπονά, βόρεια από τον Σταθμό του ΗΣΑΠ “Περισσός” και νότια από το γήπεδο του Απόλλωνα.

Εικόνα 25. Περιοχή μελέτης. (Πηγή: Πορτάλιου, Ε. ΕΜΠ. Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών)

Η περιοχή μελέτης έχει έντονο βιομηχανικό χαρακτήρα, καθώς η Λεωφόρος Ηρακλείου αποτελεί έναν συνεχή δρόμο βιοτεχνικών καταστημάτων. Η ευρύτερη περιοχή της Ν. Ιωνίας εντάσσεται στο Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας ως βιομηχανικό Πάρκο. Χαρακτηριστικά της περιοχής είναι ο χαμηλός συντελεστής δόμησης και χρήσεις γης κάθε είδους πέραν των παραγωγικών. Ο χώρος μελέτης είναι μεγάλος σε έκταση, αδόμητος, χαρακτηρίζεται διατηρητέος και συνορεύει με το Άλσος Προμπονά και τον Ποδονίφτη. Ο Ποδονίφτης, από τα σημαντικότερα ρέματα του Λεκανοπεδίου, που εκτείνεται από την

Πεντέλη έως την περιοχή του Αγίου Ελευθερίου και εκβάλλει στον Κηφισό, είναι κατά τμήματα εγκιβωτισμένος και καλυμμένος. Στην περιοχή αυτή, όμως, όπως και σε άλλες υπάρχουν ακάλυπτα τμήματα της φυσικής κοίτης.

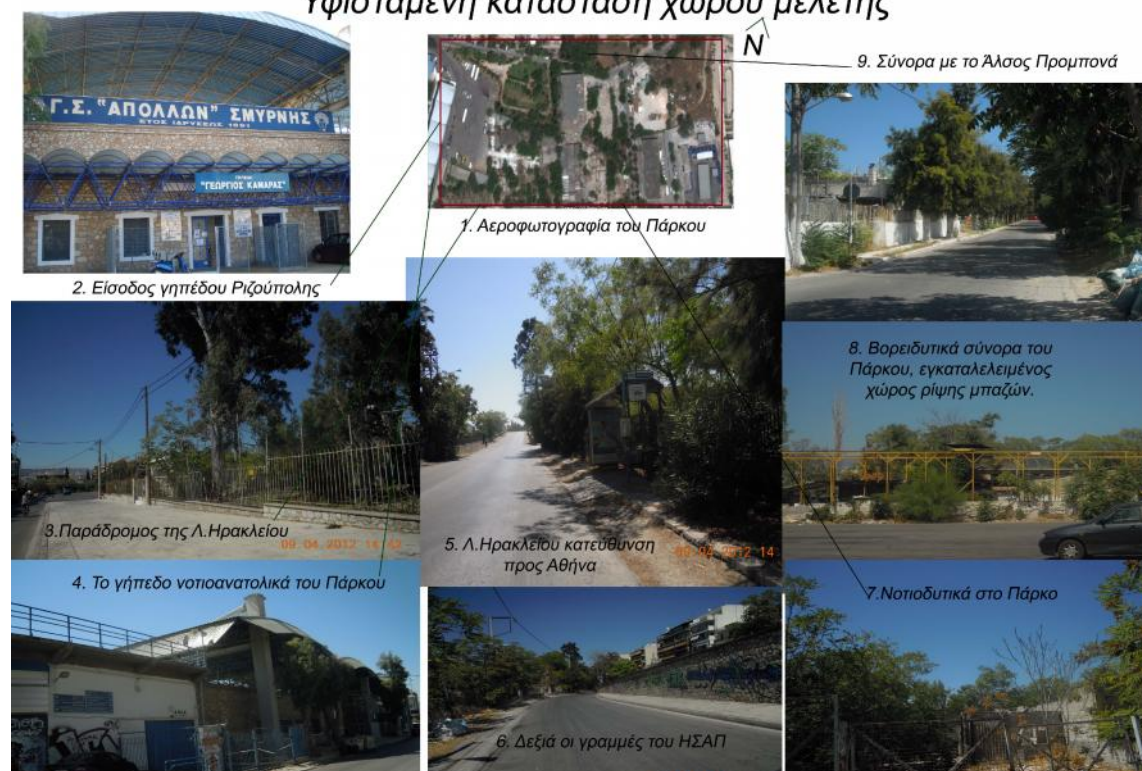
Σήμερα, η περιοχή χαρακτηρίζεται από μια κατάσταση ρευστότητας σε σχέση με τις προοπτικές χρήσεων και πολεοδομικής οργάνωσης:

- Είναι έντονη η παρακμή πολλών βιομηχανικών κτιρίων και η αναζήτηση νέων δυνατοτήτων εκμετάλλευσής τους.
- Υπάρχει έντονα η ανάγκη για βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στις γειτονίες της πόλης με αύξηση και αναβάθμιση των ελεύθερων χώρων πρασίνου και γενικότερα του φυσικού περιβάλλοντος.
- Η συγκροτημένη παρέμβαση ομάδων πολιτών, που διεκδικούν την ανασυγκρότηση της πόλης μέσα από την ανάπτυξη κοινόχρηστων δημόσιων χώρων και με τη διαφύλαξη της ιστορικής και συλλογικής μνήμης.

Χαρακτηριστικό αυτής της τάσης είναι και οι σημαντικές κινητοποιήσεις κατοίκων της περιοχής με αίτημα την ανάπτυξη πρασίνου και χώρων πολιτισμού στο χώρο της δισκογραφικής εταιρίας Columbia. Η συνολική αναμόρφωση της περιοχής στη βάση ενός σχεδίου ανάπτυξης της εκτεταμένης αυτής ζώνης, θα συνέβαλε στην περιβαλλοντική, λειτουργική και μορφολογική αναβάθμιση της ευρύτερης πολεοδομικής ενότητας, στην εξοικονόμηση προσβάσιμων δημόσιων και ελεύθερων χώρων και στην ανασυγκρότηση του αστικού περιβάλλοντος, που σήμερα χαρακτηρίζεται από διάσπαση και έλλειψη ταυτότητας. Με βάση τη θέση του ενιαίου δικτύου δημόσιων ελεύθερων και πράσινων χώρων, η προς ανάπτυξη περιοχή γύρω από την

Columbia συνδέεται με την ευρύτερη γειτονιά της Πατησίων (μέχρι τον σταθμό του τρένου), με τη Νέα Ιωνία, τον σταθμό του Περισσοῦ και το άλσος της Ν. Φιλαδέλφειας. Θεωρείται ως τμήμα ενός ενιαίου δημόσιου και πράσινου δικτύου, που ανασυνθέτει τον διασπασμένο αστικό ιστό και το υποβαθμισμένο οικιστικό περιβάλλον της πόλης. Αποτελεί μία ευρεία και συνεκτική νησίδα, η οποία διασφαλίζει τις συνδέσεις της με άλλες ανάλογες νησίδες στην ευρύτερη περιοχή και τους πέριξ δήμους.

Υφιστάμενη κατάσταση χώρου μελέτης

(Πηγή: Προσωπικό Αρχείο)

(Πηγή: φωτογραφίες 4,5,7,8,10 : Προσωπικό αρχείο, υπόλοιπες : Αρμάο Ι., Καλαμαρά Κ., Λυδάκη Χ., 2010)

11 | ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Όπως φαίνεται και στην κάτωθι εικόνα, η έκταση του εργοστασίου της Columbia καθώς και των γύρω οικοπέδων ανήκουν σε διαφορετικούς ιδιοκτήτες (Εικ. 23). Επίσης, αποτελεί το σύνορο Δήμων Αθηνών και Ν. Ιωνίας. Οι ιδιοκτήτες είναι ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, το Άλσος Προμπονά (Δήμος Αθηναίων), δύο ιδιώτες, Κ. Κόντες-Ε. Ρώτα, στην Columbia Μαρμίν Α.Ε, στην Παπαλεξανδρή Α.Ε και στον Δήμο Αθηναίων.

Εικόνα 23. Σχέδιο ιδιοκτησίας οικοπέδων. (Πηγή χάρτη: google maps)

12 | ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Το κλίμα της Αττικής είναι εύκρατο και εντάσσεται κλιματολογικά στον μεσογειακό τύπο κλίματος. Γενικά, οι ηλιόλουστες ημέρες αποτελούν πολύ συνηθισμένο φαινόμενο ακόμα και τον χειμώνα κατά τις αλκυονίδες ημέρες. Βροχές σημειώνονται κυρίως από τον Οκτώβριο έως και τον Απρίλιο, αλλά συνολικά ολόκληρο τον χρόνο τα ύψη βροχής είναι πολύ χαμηλά και δεν ξεπερνούν τα 400-450 mm. Η περιοχή της Αθήνας, όπως και όλες οι μεγαλουπόλεις στον κόσμο, παρουσιάζει προβλήματα ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Τα προβλήματα αυτά επιδεινώνονται λόγω της κακής ρυμοτομίας της περιοχής και της υπερσυγκέντρωσης του πληθυσμού και των δραστηριοτήτων. Επίσης, επιβαρυντικοί παράγοντες για τη ρύπανση είναι η τοπογραφία της περιοχής και η έντονη ηλιοφάνεια. (Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία)

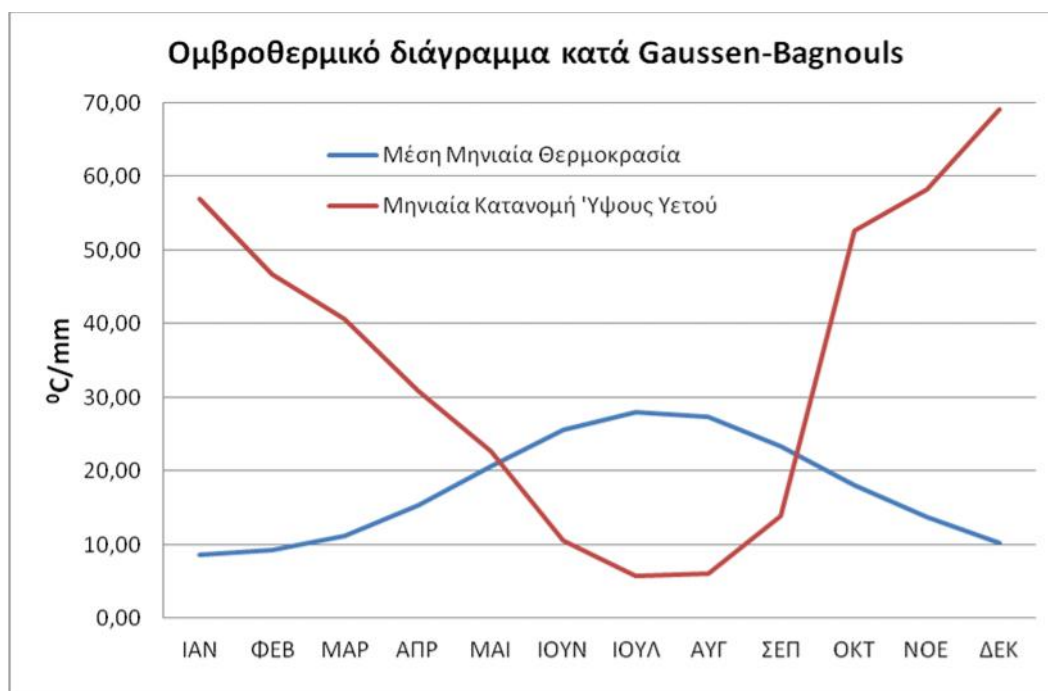
Απόλυτη μέγιστη θερμοκρασία: 45 °C

Απόλυτη ελάχιστη θερμοκρασία: 5,8 °C

Περίοδος δεδομένων 1957-1997

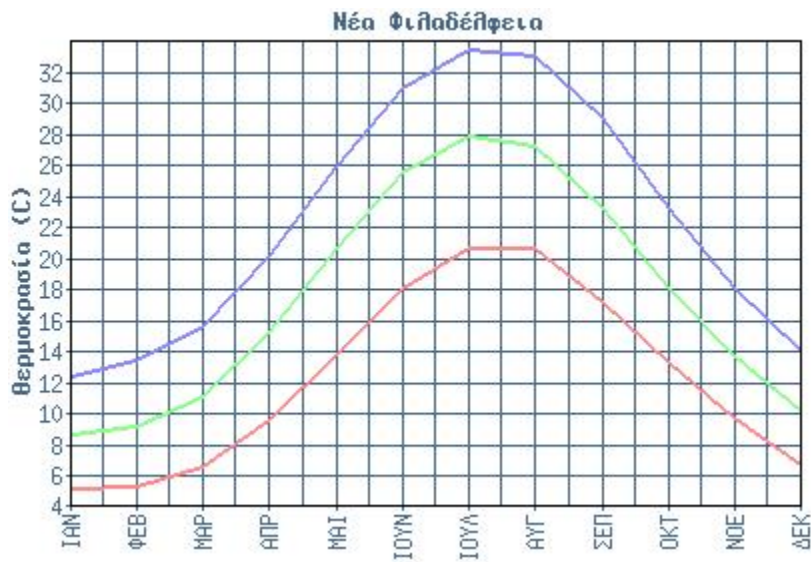
(Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία, Σταθμός Ν. Φιλαδέλφειας)

Παράρτημα διαγραμμάτων 1-5.

Διάγραμμα 1. Ομβροθερμικό διάγραμμα κατά Gausсен-Bagnouls. Μέσης μηνιαίας θερμοκρασίας και μηνιαίας κατανομής ύψους υετού. (Πηγή Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία, Σταθμός Ν. Φιλαδέλφειας)

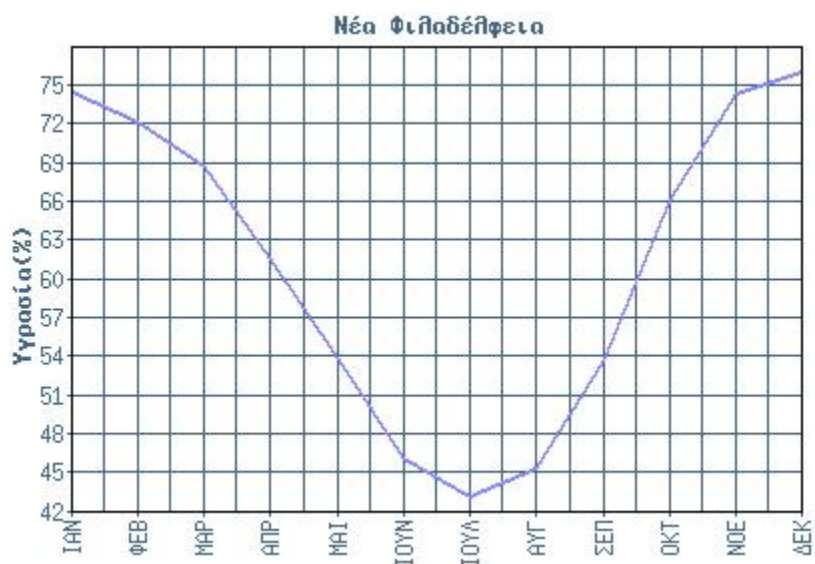
Σύμφωνα με το ομβροθερμικό διάγραμμα κατά Gausсен-Bagnouls με βάση τα μετεωρολογικά δεδομένα της περιόδου 1957-1997, η ξηρή περίοδος αρχίζει περί τα τέλη του Απριλίου και διαρκεί έως τα μέσα του Σεπτεμβρίου, διακοπτόμενη συνήθως από σποραδικές βροχοπτώσεις υπό μορφή καταιγίδων πολλές φορές. Οι ημέρες βροχής κατά την περίοδο από τον Μάιο έως και τον Σεπτέμβριο είναι περίπου 16, ενώ το συνολικό ύψος βροχής είναι πολύ μικρό (52,1 mm). Η ξηρή περίοδος, κατά την οποία τα φυτά υποφέρουν από έλλειψη νερού και ιδιαίτερα, η διάρκεια αυτής αποτελεί έναν πολύ σημαντικό παράγοντα για την επιλογή των διαφόρων ειδών βλάστησης.

Διάγραμμα 2. Ελάχιστη μηνιαία θερμοκρασία, μέση μηνιαία θερμοκρασία, μέγιστη μηνιαία θερμοκρασία. (Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία, Σταθμός Ν. Φιλαδέλφειας).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΩΝ

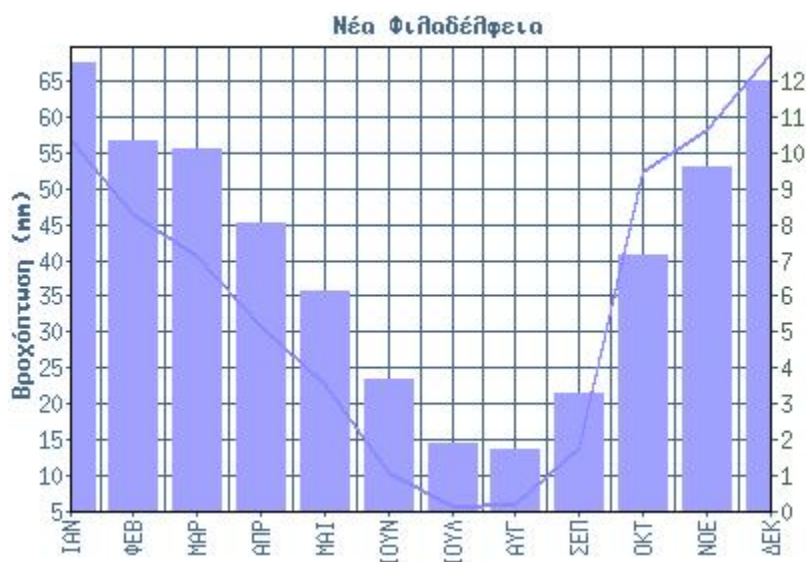
	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ
Ελάχιστη Μηνιαία Θερμοκρασία	5.2	5.4	6.7	9.6	13.9	18.2
Μέση Μηνιαία Θερμοκρασία	8.7	9.3	11.2	15.3	20.7	25.6
Μέγιστη Μηνιαία Θερμοκρασία	12.5	13.5	15.7	20.2	26.0	31.1
2 ^ο Εξάμηνο	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
Ελάχιστη Μηνιαία Θερμοκρασία	20.8	20.7	17.3	13.4	9.8	6.8
Μέση Μηνιαία Θερμοκρασία	28.0	27.4	23.3	18.1	13.7	10.3
Μέγιστη Μηνιαία Θερμοκρασία	33.5	33.2	29.2	23.3	18.1	14.1

Διάγραμμα 3. Μέση μηνιαία υγρασία. (Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία, Σταθμός Ν. Φιλαδέλφειας).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΓΡΑΣΙΑΣ

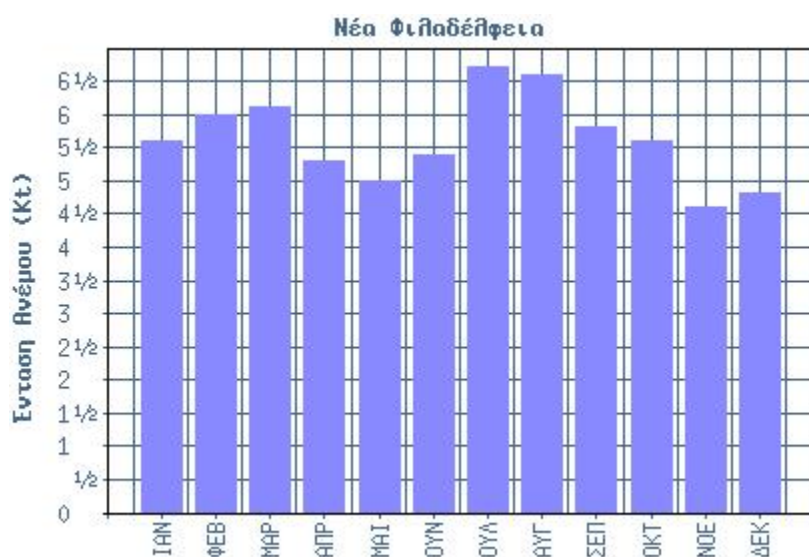
1 ^ο Εξάμηνο	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ
Μέση Μηνιαία Υγρασία	74.5	72.2	68.8	61.7	53.9	46.1
2 ^ο Εξάμηνο	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
Μέση Μηνιαία Υγρασία	43.1	45.3	53.7	66.1	74.3	76.1

Διάγραμμα 4. Μέση μηνιαία βροχόπτωση.
(Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία , Σταθμός Ν. Φιλαδέλφειας).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΗΣ

1 ^ο Εξάμηνο	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ
Μέση Μηνιαία Βροχόπτωση	56.9	46.7	40.7	30.8	22.7	10.6
Συνολικές Μέρες Βροχής	12.6	10.4	10.2	8.1	6.2	3.7
2 ^ο Εξάμηνο	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
Μέση Μηνιαία Βροχόπτωση	5.8	6.0	13.9	52.6	58.3	69.1
Συνολικές Μέρες Βροχής	1.9	1.7	3.3	7.2	9.7	12.1

Διάγραμμα 5. Μέση μηνιαία διεύθυνση ανέμου. (Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία, Σταθμός Ν. Φιλαδέλφειας).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΣΗΣ ΑΝΕΜΟΥ

1 ^ο Εξάμηνο	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ
Μέση Μηνιαία Διεύθυνση Ανέμων	ΒΑ	ΒΑ	ΒΑ	ΝΔ	ΝΔ	ΝΔ
Μέση Μηνιαία Ένταση Ανέμων	5.6	6.0	6.1	5.3	5.0	5.4
2 ^ο Εξάμηνο	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
Μέση Μηνιαία Διεύθυνση Ανέμων	ΒΑ	ΒΑ	ΒΑ	ΒΑ	ΒΑ	ΒΑ
Μέση Μηνιαία Ένταση Ανέμων	6.7	6.6	5.8	5.6	4.6	4.8

13 | ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η βελτίωση της ζωής των κατοίκων, μέσα από την αξιοποίηση του εγκαταλελειμμένου βιομηχανικού συγκροτήματος Columbia. Παρατηρώντας τις μεγάλες εκτάσεις ελεύθερου αδόμητου χώρου, που βρίσκονται διάσπαρτες στον αστικό ιστό, καθώς και του αδιαμόρφωτου πρασίνου, προτείνουμε ένα ευρύτερο σχέδιο ανάπτυξης της περιοχής, το οποίο περιλαμβάνει:

- Τη δημιουργία σημαντικών σε έκταση και συνοχή χώρων πρασίνου (πάρκο), που θα συνδέονται με το Άλσος Προμπονά και κατ' επέκταση με την κοίτη του Ποδονίφτη.
- Τη διαμόρφωση ενιαίων διαδρομών, που διατρέχουν ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης. Προβλέπονται κυκλοφοριακές ρυθμίσεις για την εξασφάλιση της ενότητας του πάρκου και τη διευκόλυνση των κατοίκων και των επισκεπτών.
- Επανάχρηση των υφιστάμενων βιομηχανικών συγκροτημάτων, ώστε να αποτελέσουν ενεργούς πολιτιστικούς χώρους. Στο χώρο της Columbia, που εκλαμβάνεται ως ιστορικός τόπος συνολικά, μπορεί να στεγαστεί Μουσείο Ιστορίας της Ελληνικής Δισκογραφίας, που θα εστιάζει στην παρουσίαση του παρελθόντος του εργοστασίου. Με την αξιοποίηση του διατηρητέου κτιρίου, θα ήταν δυνατή η ένταξη στούντιο ηχογραφήσεων, διαδραστικής μάθησης και παιχνιδιού, ωδείου, ραδιοφωνικού σταθμού, καταστημάτων και εργαστηρίων, χώρου εκθέσεων, χώρου συναυλιών και χώρου προβολών 4D.

Ο χώρος του συγκροτήματος Columbia εκλαμβάνεται συνολικά ως ιστορικός τόπος. Η ιστορία και η διάρκειά του στο πέρασμα του χρόνου, ο χαρακτηρισμός του κτιρίου Α και της κεντρικής πύλης ως

μνημεία προσδίδουν έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα στο χώρο. Ως απόρροια αυτών, η νέα χρήση θα ήταν φυσικό να σχετίζεται με τη μουσική. Οι κυρίαρχες παράμετροι, που τέθηκαν ως θεμέλιος λίθος για την πορεία του σχεδίου ήταν η προστασία του περιβάλλοντος και η ένταξη του χώρου στον υπάρχοντα αστικό ιστό. Επιπρόσθετο μέλημα ήταν η άμεση και εύκολη πρόσβαση προς τον χώρο από όλα τα σημεία της πόλης. Τέλος, πραγματοποιήθηκε φυτοτεχνική διαμόρφωση με μελέτη, η οποία προσδιορίζει τις θέσεις, το είδος και τη μορφή του πρασίνου.

14 | ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΑΞΟΝΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

Οι αρχές που ακολουθήθηκαν για τον σχεδιασμό του περιβάλλοντος χώρου ήταν:

- Να αναδειχθεί ο χώρος και να αναβιώσει η ιστορικότητά του μέσα από την ανάπτυξη ενός σύγχρονου μουσικού Πάρκου, ώστε να δοθεί αξία σε αυτόν τον δημόσιο χώρο.
- Να προσφέρονται δυνατότητες και επιλογές στον επισκέπτη του Πάρκου της Columbia, προκειμένου να απολαύσει μία σειρά συμπληρωματικών οπτικών και βιωματικών ερεθισμάτων ενταγμένων σε έναν ολοκληρωμένο σχεδιασμό.
- Να ενσωματώνεται ο ιστορικός χώρος στο σύγχρονο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, αποτελώντας αναπόσπαστο κομμάτι του εξελισσόμενου αστικού τοπίου.

15 | ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Για το σχεδιασμό του χώρου, χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία, όπως η κυματική απόδοση του ήχου, ο δίσκος βινυλίου και οι μουσικές νότες σε μια προσπάθεια να γίνει η σύνδεση της νέας χρήσης του χώρου με την προγενέστερη ιστορία του, ως ένα εργοστάσιο παραγωγής μουσικών δίσκων. Προς τη νοτιοανατολική και βορειοδυτική πλευρά του οικοπέδου, μεταξύ των δύο εναπομενόντων διατηρητέων κτιρίων (κτίριο Α και κτίριο Η), του πρώην εργοστασίου της Columbia, χωροθετήθηκε μια πλατεία (Εικ. 27). Η κυκλική πλατεία αγκαλιάζει τα δύο διατηρητέα κτίρια της εταιρείας Columbia, δίνοντας μία αίσθηση κίνησης από το κέντρο προς τις πλευρές του οικοπέδου και αντιστρόφως. Έμπνευση για τη βασική ιδέα σχεδιασμού της πλατείας αποτέλεσε το σχήμα, η μορφή και το ανάγλυφο ενός δίσκου βινυλίου. Η ανάπτυξη του δίσκου γίνεται από το κέντρο προς την περιφέρεια με τη χρήση ομόκεντρων κύκλων, ώστε να αποδοθούν οι ανάγλυφες αυλακώσεις ενός δίσκου βινυλίου. Οι αυλακώσεις αποτυπώνονται με κανάλια νερού και καθιστικών κατά τμήματα σε τοξωτή διάταξη. Τα όρια της κυκλικής πλατείας δεν είναι αυστηρά και καθορισμένα, αλλά καταλήγουν σε μία πιο ελεύθερη μορφή, δημιουργώντας στον επισκέπτη την αίσθηση ομαλής μετάβασης από τα σκληρά υλικά, στο ελεύθερο φυσικό φυτοκαλυμένο χώρο. Όμοια ομαλή μετάβαση μεταξύ των σκληρών υλικών και των φυτοκαλυμένων περιοχών υπάρχει στα βόρεια και στα νότια φυτοκαλυμένα τμήματα, αφήνοντας στον επισκέπτη μία αίσθηση πώς το πράσινο εισχωρεί στα σκληρά δομικά υλικά και φτάνει μέχρι τους κυκλικούς δακτυλίους πλησίον της πλατείας. Η δαπεδόστρωση του κεντρικού τμήματος της πλατείας επιτυγχάνεται με τη χρήση πλακών, ενώ στο περιμετρικό τμήμα με τη χρήση σταμποτού σκυροδέματος,

πάνω στο οποίο δημιουργούνται αβαθείς αυλακώσεις με τη βοήθεια μεγάλων και ακανόνιστου σχήματος πλακών.

Προκειμένου να βελτιωθούν οι μικροκλιματικές συνθήκες στο χώρο της πλατείας, η οποία καλύπτεται από σκληρά δομικά υλικά, τοποθετούνται διάσπαρτες ελιές (*Olea europaea*), καθώς και μικροί χώροι χλοοτάπητα ακανόνιστου σχήματος, ακολουθώντας το μοτίβο των πλακών (Εικ. 28). Μέσω της σκίασης των δένδρων αναμένεται να εξασφαλιστούν ευνοϊκές συνθήκες κίνησης και παραμονής των επισκεπτών στον χώρο αυτό. Τέλος, στο κεντρικό τμήμα της πλατείας και πλησίον των κτιρίων τοποθετούνται καθιστικά σε σχήμα νότας σε μια προσπάθεια να τονιστεί ακόμα περισσότερο η ιστορικότητα και η προηγούμενη χρήση του χώρου.

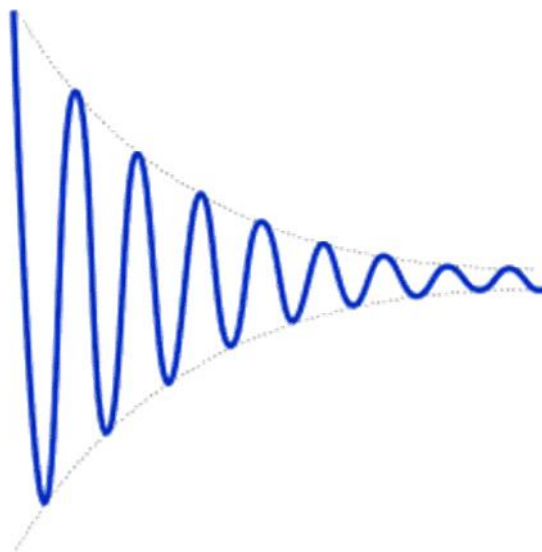

Εικόνα 27. Κεντρική πλατεία.

Στα βόρεια και νότια τμήματα του οικοπέδου, όπως αυτά διαμορφώνονται από τους βασικούς άξονες κίνησης, χωροθετούνται δύο εκτεταμένοι χώροι πρασίνου φυτοκαλυμμένοι με χλοοτάπητα και συστάδες αιθαλών και φυλλοβόλων δένδρων. Αυτούς τους χώρους πρασίνου διατρέχουν ανοιχτά κανάλια νερού σε μία κυματοειδή μορφή, που παραπέμπει στην κυματική απόδοση του ήχου(Εικ. 29). Η μορφή τους και η τοποθέτησή τους στο χώρο προσπαθεί να υποδηλώσει τον ήχο, ο οποίος παράγεται στο κέντρο της πλατείας και μεταδίδεται προς την περιφέρεια του οικοπέδου καταλαμβάνοντας τον χώρο.

Εικόνα 28. Πλατεία σε σχήμα βινύλιο.

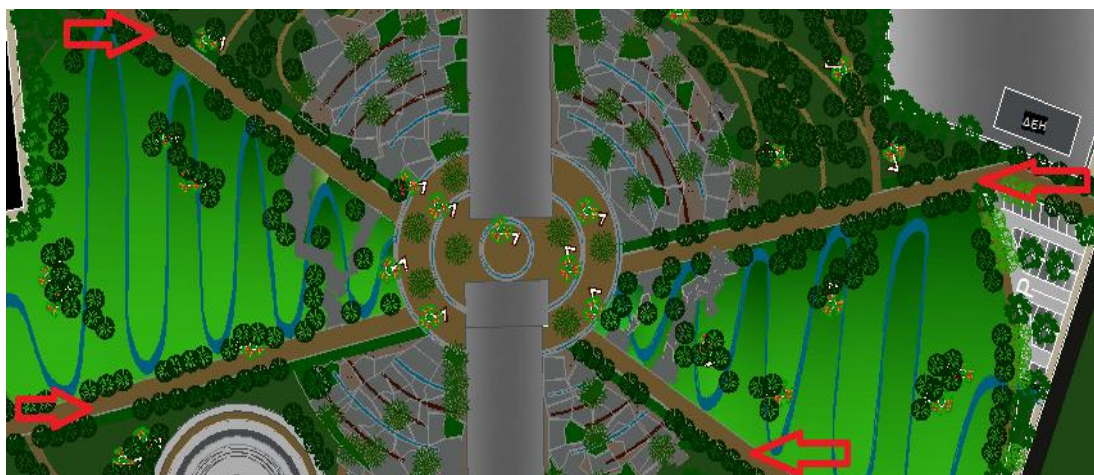

Σχήμα1. Κυματική Αποτύπωση του Ήχου

Εικόνα 29. Κανάλι νερού κυματική απόδοση του ήχου. Βλέπουμε τον παραλληλισμό του καναλιού νερού με την αποτύπωση του ήχου στο παραπάνω σχήμα 1.

Κατά μήκος των δύο διαγωνίων του οικοπέδου δημιουργούνται δύο άξονες κίνησης, οι οποίοι τέμνονται στο κέντρο της πλατείας (Εικ. 30). Η χρήση των διαδρόμων αυτών εξυπηρετεί την κίνηση των επισκεπτών από τις εισόδους του ως προς διαμόρφωση πάρκου προς το χώρο της πλατείας και του συγκροτήματος των κτιρίων.

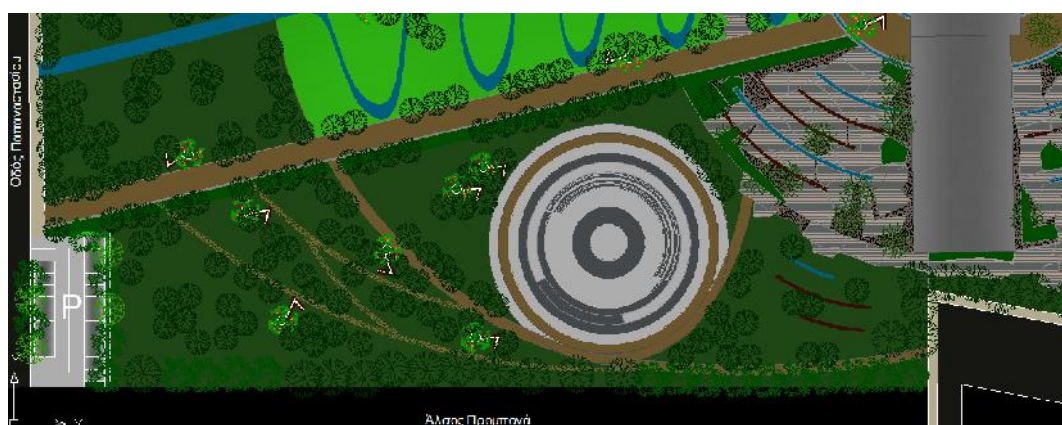
Εικόνα 30. Διάδρομοι κίνησης.

Πλησίον των τριών από τις τέσσερις κύριες εισόδους του πάρκου, χωροθετούνται χώροι στάθμευσης, οι οποίοι αναμένεται να εξυπηρετήσουν την πρόσβαση των επισκεπτών του χώρου με αυτοκίνητο (Εικ. 31). Οι χώροι στάθμευσης δενδροφυτεύονται κατά τόπους με αριές *illex* (*Quercus illex*) και σοφόρες (*Sophora japonica*), προκειμένου να παρέχουν την απαιτούμενη σκίαση και να βελτιώσουν τις μικροκλιματικές συνθήκες του χώρου.

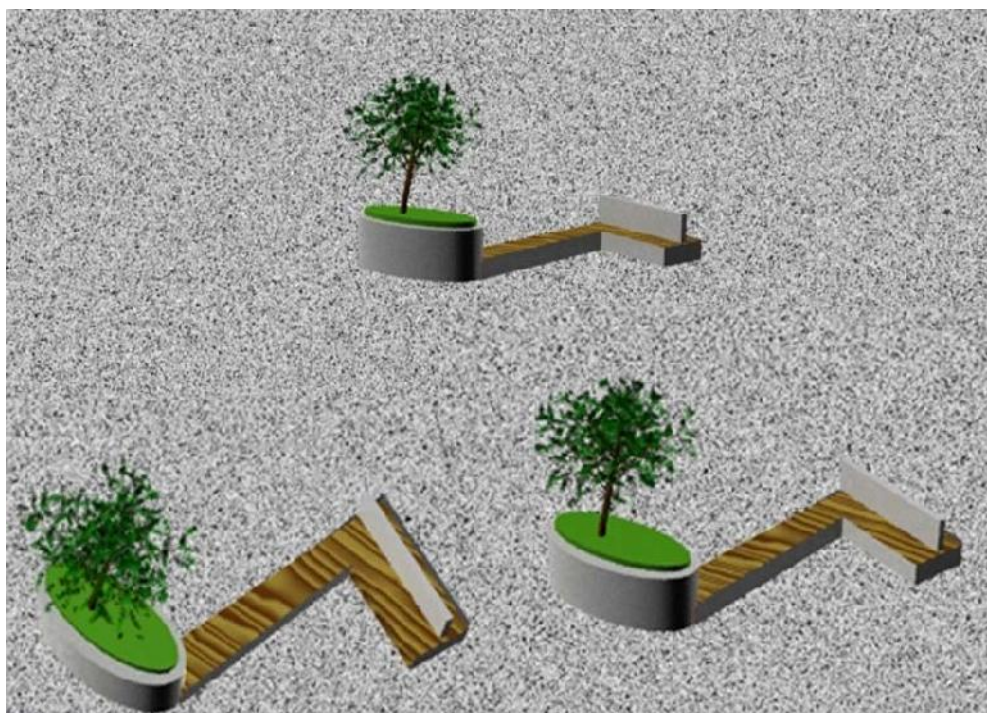
Εικόνα 31. Χώροι στάθμευσης.

Στο βορειοδυτικό τμήμα του οικοπέδου, προς την πλευρά του Άλσους Προμπονά, δημιουργείται ένα κυκλικό αμφιθέατρο μικρής χωρητικότητας, το οποίο μπορεί να φιλοξενήσει καλλιτεχνικά δρώμενα και μουσικές παραστάσεις (Εικ. 32). Η σύνδεση του θεάτρου με το χώρο της πλατείας, των κτιρίων και των βασικών αξόνων κίνησης πραγματοποιείται με δευτερεύοντες και μικρότερου πλάτους διαδρόμους. Διάδρομοι κίνησης εντοπίζονται, επίσης, στους φυτοκαλυμμένους χώρους στα βόρεια και νότια τμήματα του οικοπέδου, δίνοντας τη δυνατότητα στους επισκέπτες να περιηγηθούν στους χώρους πρασίνου και να ακολουθήσουν εναλλακτικές και πιο ελεύθερες διαδρομές κίνησης.

Εικόνα 32. Θέατρο.

Διάσπαρτα σε όλους τους χώρους του υπό διαμόρφωση πάρκου εγκαθίστανται καθίσματα όμοια με αυτά που συναντούμε στο κέντρο της πλατείας, τα οποία παραπέμπουν σε στο σχήμα νότας (Εικ. 33). Η χρήση τους καλύπτει την ανάγκη να αντιλαμβάνεται ο επισκέπτης πως ο ήχος δεν περιορίζεται μόνο στην πηγή του, η οποία συμπίπτει με το κέντρο της πλατείας, αλλά εξαπλώνεται και καταλαμβάνει ολόκληρο το χώρο του πάρκου, τονίζοντας κατ'αυτὸν τον τρόπο ακόμα περισσότερο τη βασική ιδέα σχεδιασμού του χώρου, που είναι ο ήχος και η μετάδοση του.

Εικόνα 33. Παγκάκι σε σχήμα νότας.

16 | ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ

Ο χώρος των πρώην βιομηχανικών εγκαταστάσεων της Columbia μπορεί να επιδράσει θετικά στην παρακείμενη περιοχή, όχι μόνο σαν ένας εκτεταμένος χώρος πρασίνου, αλλά να λειτουργήσει και ως μουσείο-παιδαγωγός για μικρούς και μεγάλους. Σημαντικό είναι να υπάρξει ενεργή σχέση των ανθρώπων με την ιστορία και τις μνήμες ως βασικό στοιχείο πολιτισμού. Ο χώρος της Columbia θα αποτελέσει ένα ζωντανό μουσείο, αλλά και στέγη για καλλιτεχνικές δραστηριότητες.

Από μία προσέγγιση πιο μουσειολογική, στην οποία δίνεται έμφαση στην κοινωνιολογική και συναισθηματική διάσταση, η διαδραστική εμπειρία ορίζεται γενικότερα ως η εμπειρία κατά την οποία ο επισκέπτης συμμετέχει ενεργά με φυσικό, συναισθηματικό, νοητικό και κοινωνικό τρόπο (Adams and Moussouri, 2002). Η σχεδιαστική πρόταση για την αξιοποίηση του εσωτερικού των δύο κτιρίων σκοπό έχει να προσελκύσει τον επισκέπτη να συμμετέχει με όλες του τις αισθήσεις. Επιπρόσθετος στόχος είναι η παρότρυνση του επισκέπτη στον πειραματισμό, στην κατασκευή, στην εξερεύνηση, στη φαντασία, στην περιέργεια και στην κριτική σκέψη. Μέσο για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι πρωτίστως η τεχνολογία. Κιόσκια και σταθμοί πληροφορίας με οθόνες αφής, εφαρμογές πολυμέσων, πρωτότυπες θεματικές εγκαταστάσεις είναι οι πηγές πληροφόρησης του κοινού για το χώρο, στον οποίο βρίσκονται. Η σημασία του παιχνιδιού δεν είναι άγνωστη στην άτυπη εκπαιδευτική διαδικασία. Σε αντίθεση με την τυπική εκπαίδευση, μερικοί χώροι άτυπης εκπαίδευσης, όπως είναι τα μουσεία επιστημών και τα παιδικά μουσεία που δεν έχουν τις δεσμεύσεις των σχολείων σχετικά με τη διδασκαλία συγκεκριμένης ύλης, στηρίζονται στο παιχνίδι και στην εξερεύνηση για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας του παιδιού. Αυτή η μέθοδος μετάδοσης των πληροφοριών θα

χρησιμοποιηθεί μέσα στους διαδραστικούς χώρους των κτιρίων. Κατ' επέκταση, η ευχαρίστηση και η διάρκεια της ενασχόλησης του επισκέπτη είναι το πρώτο και κύριο μέλημα αυτής της μελέτης.

Παρατίθεται ένας κατάλογος φωτογραφιών (1-9) με διαδραστικές δραστηριότητες σε μουσεία ως μία πηγή έμπνευσης της παρούσας μελέτης.

Έργα τέχνης από δίσκους βινυλίου. (Διαδικτυακές Πηγές 7-8:

Εικόνα 1. <http://renegadeelves.blogspot.gr/2012/06/artwork-wallpaper.html>.

Εικόνα 2. <http://kimchitoast.wordpress.com/2009/07/08/jeju-pictures/>)

Μουσειακός χώρος και Ωδείο (Πηγή: Μουσουρή, 1999)

Ακουστικές και Οπτικές δραστηριότητες (Διαδικτυακές Πηγές 9-10: Εικόνα 5.<http://kurskdshi3.ru/6/124/240/244/>Εικόνα6.<https://www.google.gr/search?hl=el&q=%E4%B8%AD%E5%9B%BD+%E7%94%B5%E5%BD%B1+%E5%8D%9A%E7%89%A9%E9%A6%86&tbm=isch&tbs=simg:CAQSZ>)

Αναπαράσταση του ήχου

(Διαδικτυακή Πηγή 11: <http://musicologicalfusion.blogspot.gr/2012/11/lets-talk-about-new-media-and-music.html>)

17 | ΦΥΤΟΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Αφετηρία της ανάπλασης είναι η αρχή της ελάχιστης πλακόστρωσης και της χρήσης υλικών απλών, φυσικών, οικολογικών. Κεντρικός στόχος είναι η βελτίωση της υπάρχουσας βλάστησης, αλλά και η αύξηση πρασίνου με νέες φυτεύσεις, με βάση το πρόγραμμα εγκατάστασης φυτικών ειδών προσαρμοσμένων στις τοπικές κλιματολογικές συνθήκες. Παράλληλα, η διαχείριση του υφιστάμενου πρασίνου και οι νέες φυτεύσεις (δένδρα, θάμνοι, χλοοτάπητας) αποσκοπούν στη δημιουργία ενός ενιαίου χαρακτήρα καλαισθησίας και λειτουργικότητας.

Πίνακας Φυτικού Υλικού

Επιστημονική ονομασία	Κοινή ονομασία	Οικογένεια	Τεμάχια
<i>Aesculus hippocastanum</i>	Ιπποκαστανιά	Hippocastanaceae	62
<i>Brachychiton acerifolium</i>	Βραχυχίτονας	Sterculiaceae	18
<i>Cercis siliquastrum</i>	Κουτσουπιά	Leguminosae	54
<i>Magnolia grandiflora</i>	Μανόλια	Magnoliaceae	68
<i>Melia azedarach</i>	Μέλια	Meliaceae	42
<i>Morus alba</i>	Μουριά	Moraceae	46
<i>Olea europaea</i>	Ελιά	Oleaceae	48
<i>Pinus pinea</i>	Κουκουναριά	Pinacea	45
<i>Prunus amygdalus</i>	Αμυγδαλιά	Rosaceae	54

Επιστημονική ονομασία	Κοινή ονομασία	Οικογένεια	Τεμάχια
<i>Punica granatum</i>	Ροδιά	Punicaceae	37
<i>Quercus ilex</i>	Αριά	Fagaceae	71
<i>Sophora japonica</i>	Σοφόρα	Leguminosae	20
<i>Tilia platyphylla</i>	Τιλιά	Malvaceae	31

Το ενδεικτικό φυτοτεχνικό αποτελούν 13 διαφορετικά είδη δένδρων.

Το σύνολο των δένδρων που θα χρησιμοποιηθούν είναι 596 τεμάχια.

;

17.1 | Χαρακτηριστικά φυτικού υλικού

Το φυτικό υλικό, που θα χρησιμοποιηθεί, θα πρέπει να ταιριάζει στο αστικό περιβάλλον για το οποίο προορίζεται. Οι περιβαλλοντικές συνθήκες καταπονούν το φυτικό υλικό τόσο από χημική, όσο και από θερμική ρύπανση, η οποία επικρατεί σε μία πόλη. Ανάλογα το μέγεθος και την έκταση της πόλης προσδιορίζεται και η ένταση καταπόνησης. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να γίνεται επιλογή των κατάλληλων κατά περίπτωση φυτικών ειδών, τα οποία θα είναι σε θέση να αναπτύσσονται απρόσκοπτα στο συγκεκριμένο περιβάλλον, ολοκληρώνοντας το βιολογικό τους κύκλο χωρίς να εμφανίζουν έντονες διαφοροποιήσεις στα μορφολογικά τους χαρακτηριστικά (Χρονόπουλος, 1996). Όλα τα φυτικά είδη, που θα επιλεγούν είναι απαραίτητο να έχουν χλωριδική συγγένεια και σύνδεση με το πράσινο της υπό μελέτης περιοχής. Σημαντικός παράγοντας για το αστικό πράσινο είναι η συντήρησή του.

Θα πρέπει να υλοποιηθεί μελέτη ώστε το φυτικό υλικό, που θα εγκατασταθεί, να είναι ανθεκτικό στην έλλειψη άρδευσης και μικρών απαιτήσεων σε καλλιεργητικές φροντίδες. Με αυτόν τον τρόπο, επιτυγχάνεται μείωση του κόστους συντήρησης. Τέλος, είναι αυτονόητο ότι δε θα πρέπει να παραβλέπεται η καλλωπιστική αξία του κάθε φυτικού είδους, που είναι απαραίτητη για μια ολοκληρωμένη εικόνα αισθητικά αποδεκτή.

Η σχεδίαση των φυτοκαλυμμένων επιφανειών πρέπει να γίνει με τέτοιο τρόπο, ώστε να δημιουργούν συμπαγή φυτική μάζα. Πρέπει να ληφθούν μέτρα, ώστε η αναλογία των φυλλοβόλων προς τα αειθαλή φυτά να είναι τέτοια, ώστε κατά την θερμή περίοδο η σκίαση εντός του πάρκου να είναι επαρκής, ενώ κατά την ψυχρή περίοδο να επιτρέπεται η διέλευση ικανοποιητικού ποσού ηλιακής ακτινοβολίας για να είναι πιο άνετη η διαμονή και η κίνηση των επισκεπτών εντός του χώρου πρασίνου. Επίσης, όπου υπάρχει δυνατότητα άρδευσης, θα πρέπει να προτιμάται η εγκατάσταση αρδευόμενου πράσινου έναντι του ξηροφυτικού (Χρονόπουλος, 1996).

Η συμβολή των φυτοκαλυμμένων επιφανειών στη μείωση της θερμοκρασίας του αέρα κατά τη θερμή περίοδο του έτους είναι αξιοσημείωτη, όταν το ποσοστό κάλυψής τους με δομικά υλικά είναι ελάχιστο έως μηδενικό (Χρονοπούλου-Σερέλη Α. και Ουζιέλ Μ. 1997). Πρέπει να επιλέγονται ψυχρά υλικά, τα οποία να σκιάζονται κατά το μεγαλύτερο διάστημα της ημέρας, ώστε σε αυτούς τους χώρους να υπάρχει σκίαση άρα και μείωση της θερμοκρασίας με ταυτόχρονη αύξηση της σχετικής υγρασίας. Η αναμενόμενη βιοκλιματική προσφορά των ελεύθερων κοινόχρηστων επιφανειών, που θα προκύψει μετά από τη διαμόρφωσή τους, πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν στο στάδιο του αστικού σχεδιασμού. Για τη δημιουργία βελτιωμένων βιοκλιματικών συνθηκών σε

μία πόλη, πρέπει να διατηρείται και να ενισχύεται το περιαστικό πράσινο, παράλληλα με την ενίσχυση του αστικού, αξιοποιώντας κάθε δυνατή ελεύθερη επιφάνεια. Η σύνδεση των φυτοκαλυμμένων επιφανειών του αστικού ιστού με ζώνες πρασίνου λειτουργεί καταλυτικά στην αποδυνάμωση της θερμικής νησίδας. Εκτός αυτού, για τη γενικότερη βελτίωση των συνθηκών περιβάλλοντος στην πόλη, κρίνεται απαραίτητη η σύνδεση περιαστικού και αστικού πράσινου με φυτοκαλυμμένες ζώνες, έτσι ώστε να διευκολύνεται η κίνηση των αέριων μαζών και να λειτουργούν οι ζώνες σύνδεσης ως φυσικοί αεραγωγοί της πόλης.

17.2 | Δομικά υλικά

Ευρεία χρήση δομικών υλικών στην πόλη, εκτός από αυτά που χρησιμοποιούνται στις οικοδομές, γίνεται κυρίως για διάστρωση κοινόχρηστων χώρων. Πρόκειται για τις πλατείες ή άλλες επιφάνειες συνάθροισης κοινού, που υπάρχουν στον αστικό ιστό και στερούνται φυτοκάλυψης, τους διαστρωμένους χώρους μέσα στα πάρκα ή άλλους δημόσιους χώρους που καλύπτονται εν μέρει από βλάστηση και τους δρόμους. Οι θερμικές συνθήκες, που δημιουργούνται στις επιφάνειες αυτές και έχουν επίδραση στον περιβάλλοντα χώρο, εξαρτώνται κατά κύριο λόγο από το μέγεθός τους και τα τεχνικά χαρακτηριστικά των υλικών, που έχουν χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη του εδάφους. Σε ό,τι αφορά στο μέγεθος της επιφάνειας έχει διαπιστωθεί ότι όσο μεγαλύτερη είναι αυτή, τόσο υψηλότερη είναι η θερμοκρασία του χώρου, ενώ σε ό,τι αφορά τα υλικά διάστρωσης η θερμοκρασιακή επιβάρυνση επηρεάζεται άμεσα από την πρώτη ύλη κατασκευής τους, την ανακλαστικότητα, την απορροφητικότητα και το χρώμα, (Doulos, 2004).

18 | ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΙΣ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Στη βελτίωση των γενικότερων συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων ενός αστικού χώρου, σημαντική είναι η συμβολή του περιαστικού πράσινου, δεδομένου ότι συμμετέχει στη διαμόρφωση των θερμογρομετρικών συνθηκών της παρακείμενης πόλης και ταυτόχρονα, αποτελεί διέξοδο προς τη φύση των κατοίκων της.

Το περιαστικό πράσινο αρχίζει από τις παρυφές του αστικού ιστού, αναπτύσσεται καθ' ύψος, ανάλογα με το γεωμορφολογικό περιβάλλον του τόπου και δημιουργεί μία φυσική και λειτουργική συνέχεια της πόλης. Αυτό μπορεί να αποτελέσει μία ενιαία φυτοκαλυμμένη περιαστική ζώνη και να λειτουργεί ως οργανικό σύνολο ή να απαρτίζεται από νησίδες ή θύλακες με δασική ή γεωργική χρήση.

Στην περίπτωση του περιαστικού δασικού τοπίου των μεγάλων αστικών κέντρων, όπως για παράδειγμα της Αθήνας, η βλάστηση δε μπορεί να χαρακτηριστεί ως ενιαία και πυκνή, δεδομένου ότι οι κατά καιρούς δασικές πυρκαγιές, οι παράνομες εκχερσώσεις και η αυθαίρετη δόμηση, που χαρακτηρίζει δυστυχώς το σύνολο των εκτός πόλης περιοχών, την έχουν αποδυναμώσει. Αυτό έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο αστικό μικροκλίμα. Από βιοκλιματική άποψη, περιοχές με χαμηλή θαμνώδη βλάστηση διαμορφώνουν σχετικά αυξημένες τιμές θερμοκρασίας και μειωμένες σχετικής υγρασίας σε σύγκριση με άλλες, που καλύπτονται με δενδρώδη βλάστηση. Αυτό μπορεί να αποδοθεί στην άμεση πρόσπτωση της ηλιακής ακτινοβολίας, στην έλλειψη σκίασης και στην εξαιρετικά περιορισμένη φωτοσυνθετική δραστηριότητα των φυτών, λόγω περιορισμένων αποθεμάτων νερού στο έδαφος κατά τη θερμή περίοδο του έτους.

Ευνοϊκότερες συνθήκες διαμορφώνονται στις δασικές εκτάσεις, που καλύπτονται με δενδρώδη βλάστηση. Η κλιμάκωση των συνθηκών τους, εκτός από τη σύνθεση των δασοσυστάδων, εξαρτάται και από την πυκνότητά τους, γεγονός το οποίο έχει επισημανθεί και σε άλλες περιπτώσεις. Έτσι, στις δενδροκαλυμμένες περιοχές κατά τη διάρκεια της ημέρας, η κόμη των δένδρων παρεμποδίζει την είσοδο ενός σημαντικού ποσοστού της προσπίπτουσας ηλιακής ακτινοβολίας στον υποόροφο και δημιουργεί συνθήκες σκίασης, η ένταση της οποίας είναι συνάρτηση της πυκνότητας και του είδους του φυλλώματος της κομοστέγης. Οι συνθήκες αυτές, σε συνδυασμό με την εξατμισοδιαπνοή, που παρατηρείται κατά τις θερμές ημέρες του έτους, διαμορφώνουν καθεστώς χαμηλών τιμών θερμοκρασίας αέρα σε σύγκριση με αυτές που παρατηρούνται σε παρακείμενες ακάλυπτες από βλάστηση περιοχές (Προύτσος, 2010). Έχει διαπιστωθεί ότι η μείωση της θερμοκρασίας, σε δασική έκταση, μπορεί να υπερβεί τους 8,0 - 10,0°C , συγκρινόμενη με τη γειτνιάζουσα μη δενδροκαλυμμένη περιοχή. Κατά τη διάρκεια της νύχτας, η κόμη των δένδρων εμποδίζει τη διαφυγή της αποδιδόμενης από το έδαφος θερμικής ακτινοβολίας με αποτέλεσμα να διαμορφώνονται κάτω από αυτήν υψηλότερες τιμές θερμοκρασίας αέρα. Δηλαδή, οι δενδροκαλυμμένες περιοχές παρουσιάζουν, γενικά, μία εξισορροπητική τάση, μειώνοντας, κατ' αυτό τον τρόπο, τις μέγιστες τιμές θερμοκρασίας αέρα και αυξάνοντας τις ελάχιστες κατά τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου.

Το προτεινόμενο έργο αναμένεται να επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον διότι:

- Η περιοχή που θα εκτελεστούν τα έργα θα επηρεάσει θετικά ένα αξιόλογο φυσικό οικοσύστημα.
- Θα γίνει εμπλουτισμός του πρασίνου με τη φύτευση νέων δένδρων και θάμνων.
- Δε θα προκαλέσει αλλαγές στην τοπογραφία ή στα ανάγλυφα χαρακτηριστικά της επιφάνειας του εδάφους, καταστροφή, επικάλυψη ή αλλαγή οποιουδήποτε μοναδικού γεωλογικού ή φυσικού χαρακτηριστικού.
- Θα αυξήσει την ποικιλία και τον αριθμό οποιονδήποτε ειδών φυτών, περιλαμβανομένων δένδρων θάμνων, κ.λπ.
- Από την κατασκευή του έργου αυξάνονται και εμπλουτίζονται οι χώροι πρασίνου.
- Δε θα προκαλέσει την αύξηση της υπάρχουσας στάθμης θορύβου.
- Θα προκαλέσει θετικές μεταβολές στους σημερινούς τρόπους κυκλοφορίας και στους τρόπους κίνησης ανθρώπων ή αγαθών.
- Εκτιμάται ότι όχι μόνο δε θα εμποδιστεί η υπάρχουσα θέα, αλλά και ότι δε θα δημιουργηθεί μη αποδεκτό αισθητικά τοπίο σε κοινή θέα.
- Το προτεινόμενο έργο θα συμβάλει στην επέκταση των χώρων περιπάτου των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.
- Επίσης, το έργο, που προτείνεται, θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση της περιοχής με την αύξηση των χώρων πρασίνου και αναψυχής και θα επιφέρει ευμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον.

19 | ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΧΕΔΙΩΝ

1. Masterplan A01
2. Φυτοτεχνικό A02
3. Σχέδιο Τομών A03
4. Κατασκευαστική Λεπτομέρεια Παγκάκι A04
5. Κατασκευαστική Λεπτομέρεια Κανάλι νερού A05
6. Κάτοψη και Τομή Θεάτρου A06
7. Απεικόνιση 3D Πλατείας A07

20 | ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Adams, M. Moussouri, T. 2002. *The Interactive Experience: Linking Research and Practice*. In Proc. International Conference on Interactive Learning in Museums of Art and Design, London, UK, Victoria and Albert Museum
2. Doulos, L. Santamouris, M. Livada, I. 2004. Passive cooling of outdoor urban spaces. The role of materials, *Solar Energy*, 77(2): 231-249 .
3. Αρμάο Ι., Καλαμαρά Κ., Λυδάκη Χ., 2010. Columbia. Παρεμβάσεις για την επανάχρηση και αποκατάστασή του. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
4. Αφιέρωμα, Επτά Ημέρες, Η Καθημερινή - Κυριακή 26 Απριλίου 1998, σελ.2-31.
5. Κεχαγιόγλου, Ν. 2009. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο Σχολή Αγρονόμων Και Τοπογράφων Μηχανικών. Τομέας Γεωγραφίας και Περιφερειακού Σχεδιασμού. Διπλωματική εργασία, Αθήνα.
6. Μουσούρη, Θ. 1999 . Έρευνα Κοινού και Αξιολόγηση στα Μουσεία. *Αρχαιολογία και Τέχνες*. 72.
7. Πορτάλιου, Ε. Εισήγηση με θέμα «Η Διατήρηση του Ιστορικού Εργοστασίου της Columbia : Κοινωνική Παρέμβαση και Εκπαιδευτική Προσέγγιση» , 5η Επιστημονική Συνάντηση TICCIH , Βόλος 22-25/11/2007.

8. Χρονόπουλος Ι., 1996. Καλλωπιστικά Φυτά, Εργαστήριο Ανθοκομίας και Αρχιτεκτονικής Τοπίου, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
9. Χρονοπούλου-Σερέλη Α. και Ουζιέλ Μ. 1997. Μαθήματα Βιοκλιματολογίας. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
10. Χρονοπούλου-Σερέλη Α., Χρονόπουλος Κ. Ι., 2011. Βιομετεωρολογία Βιοκλιματολογία. Εκδόσεις Ζήτη.

Διαδικτυακές Πηγές

1. [http://www.eorfeas.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=511:article511\)](http://www.eorfeas.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=511:article511)
2. [http://www.archdaily.com/232034/music-park-in-sevilla-costa-fierros-arquitectos/\)](http://www.archdaily.com/232034/music-park-in-sevilla-costa-fierros-arquitectos/)
3. <http://www.toronto.ca/parks/featured-parks/music-garden/index>
4. <http://www.tovima.gr/politics/article/?aid=320303>
5. www.neaionia.gr
6. <http://www.athenstransport.com/2012/04/03/metro-progress-12>
7. [http://renegadeelves.blogspot.gr/2012/06/artwork-wallpaper.html.](http://renegadeelves.blogspot.gr/2012/06/artwork-wallpaper.html)
8. <http://kimchitoast.wordpress.com/2009/07/08/jeju-pictures/>
9. <http://kurskdshi3.ru/6/124/240/244/>

10. <https://www.google.gr/search?hl=el&q=%E4%B8%AD%E5%9B%BD+%E7%94%B5%E5%BD%B1+%E5%8D%9A%E7%89%A9%E9%A6%86&tbm=isch&tbs=simg:CAQSZ>
11. <http://musicologicalfusion.blogspot.gr/2012/11/lets-talk-about-new-media-and-music.html>